

to

a

a

!

b e s c h o u w i n g

dieren-winkel

recht/krom

kouseband

zoet/zuur

eergisteren

tafel-tje

orthotheek

t a a l *b e s c h o u w i n g*

taalmateriaal voor voortgezette tweede taalverwerving

groep 4

Anita Kenbeek

Lies Ravesloot

Els Verschure

illustraties

Gu Zheng

 SWETS & ZEITLINGER
PUBLISHERS

COLOFON

tekst: Anita Kenbeek, Lies Ravesloot & Els Verschure

illustraties: Gu Zheng

omslagontwerp: José Overtoom

layout: Frank Tseng

druk: Bedrijfservice & Support Utrecht bv.

© 1995 ABC Amsterdam

1997 ABC Amsterdam, tweede herziene druk

1998 ABC Amsterdam, derde druk

2002 ABC Amsterdam, vierde druk

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand,
of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze,
hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën,
opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

ISBN 90 72271 34 3

Swets bestelnummer 4032.01

INLEIDING

De methodes voor voortgezette tweede taalverwerving bieden geen volledig pakket voor het taalonderwijs aan meertalige leerlingen. In dergelijke methodes is de aandacht vooral gericht op taalbeheersing met het accent op mondeling taalgebruik en mondelinge oefensituaties. Voor tweede taalverwerwers is dat het fundament voor een goede beheersing van het Nederlands. Voor het taalbeschouwingsonderwijs blijft men dan aangewezen op de reguliere taalmethodes. Het taalgebruik in deze methodes is meestal veel te moeilijk voor deze categorie leerlingen. Bovendien wordt veel kennis bekend verondersteld, waardoor een groot aantal lesjes het doel voorbij schiet.

Om die reden is voor de OVB-scholen in Amsterdam-Oost die met een methode voor voortgezette tweede taalverwerving werken dit pakket aanvullende oefeningen samengesteld. Het betreft aanvullend materiaal voor de leerjaren vier tot en met acht. TAALBESCHOUWING is een heruitgave van dit pakket. De oefeningen die in de vorige uitgave te moeilijk bleken, zijn in deze uitgave verwijderd.

TAALBESCHOUWING is geen taalmethode, maar wel een pakket aanvullende oefeningen. Het bestaat uit vijf delen, die bestemd zijn voor groep vier tot en met groep acht. Het is ontwikkeld voor scholen met veel meertalige leerlingen, voor scholen die niet in bestaande methodes willen strepen, voor scholen die geen taalmethode meer volgen en voor scholen die bestaande methodes te moeilijk vinden. Het wordt gebruikt voor meertalige leerlingen, die het reguliere pakket (nog) niet kunnen volgen, als remediërend materiaal en op scholen voor speciaal onderwijs. De uitleg en woordkeus is eenvoudiger dan in reguliere methodes, maar de eindtermen wijken niet af van het reguliere programma.

Achterin het boekje is een overzicht opgenomen van de deelvaardigheden. Er is geen deelleergang spelling opgenomen omdat daar goede afzonderlijke methodes voor bestaan. De delen vier, vijf en zes sluiten met blokindeling en thema's aan bij Allemaal Taal. TAALBESCHOUWING kan echter naast elke methode voor mondeling taalgebruik worden gehanteerd.

De lesjes in groep vier zijn kort. Dit heeft te maken met het AVI-niveau (2) en de motorische schrijfvaardigheid die nog gering is. Daarnaast worden in het materiaal voor het eerste half jaar geen hoofdletters gebruikt omdat de kinderen deze nog niet kennen. Het materiaal sorteert alleen effect als de lesjes mondeling aangeboden worden. Bij de meeste invuloefeningen zijn alternatieven aangegeven, zodat de kinderen de oefeningen na instructie zelfstandig kunnen maken. Nabespreking vergroot het rendement. De sterretjes-oefeningen (*) zijn wat moeilijker en bieden de mogelijkheid om te differentiëren. Voor de groepen zeven en acht zijn aparte modules werkwoorden, woordbenoemen, ontleden en interpunctie opgenomen, die voldoen aan de eindtermen Nederlandse Taal. Deze modules zijn bedoeld als herhalingsstof, maar kunnen ook heel goed een uitgangspunt zijn om de stof te behandelen. Ze kunnen door het hele jaar heen naar keuze worden ingezet.

TAALBESCHOUWING is samengesteld door Anita Kenbeek, Lies Ravesloot en Els Verschure. De illustraties in deze heruitgave zijn van Gu Zheng naar idee van onder andere Louis Alarcon en Bettina IJland.

De tweede druk is herzien op basis van reacties van gebruikers.

1 Weet jij welk woordje?

(voorzetfels)

In de zinnen van dit lesje moet je
steeds een klein woordje invullen.

Vul het goede woord in.

Kies uit: op - met - in - onder - in - om

1 sonja trapt een plas.

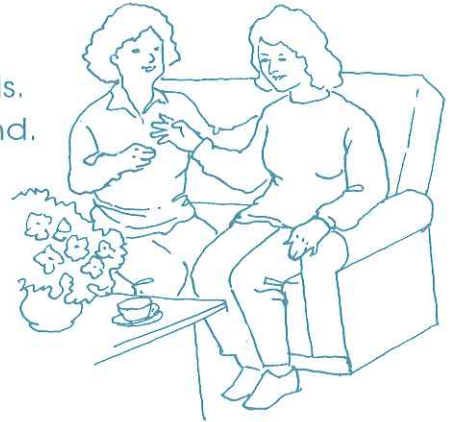
2 moeder zit een bank.

3 ze praat de buurvrouw.

4 loes heeft kralen haar hals.

5 ali heeft een pijp zijn mond.

6 en een tas zijn arm.

2 niet . . . , maar . . .

(tegenstellingen)

Deze boom is niet dik, maar dun.

Dik is het omgekeerde van **dun**.

Zoek het woord dat precies anders is.

1 mijn jas is niet **dicht**, maar rond

2 de t.v. staat niet **uit**, maar open

3 mijn glas is niet **vol**, maar leeg

4 een bal is niet **vierkant**, maar aan

5 dat brood is niet **vers**, maar zoet

6 deze appel is niet **zuur**, maar oud

7 een banaan is niet **recht**, maar schoon

8 mijn trui is niet **vies**, maar krom

Blok 1

3 Naar het zwembad.

(zinsbetekenis)

Kijk eerst goed naar de plaatjes.

Schrijf de zinnen over in je schrift.

Schrijf de letters van de plaatjes achter de zinnen.

1 milton en ronnie gaan naar het zwembad.

plaatje . .

2 ze kopen een kaartje.

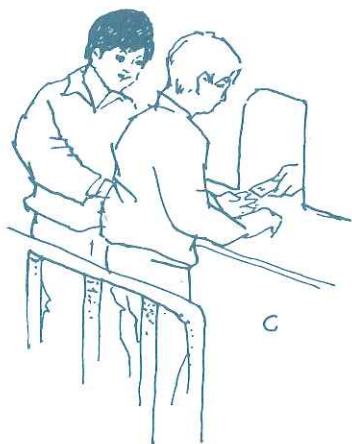
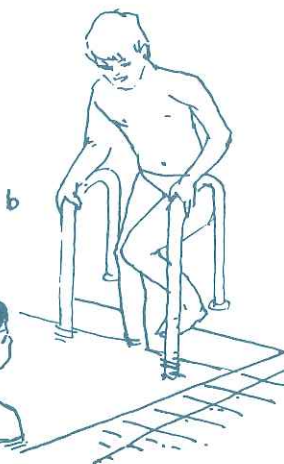
plaatje . .

3 ze kleden zich om.

plaatje . .

4 milton is al in het water.

plaatje . .

4 Groot en klein.

(verkleinwoorden)

Je ziet hier een reus.
 Alles wat hij heeft is groot.
 En in het muizen-holletje is alles klein.

De reus heeft een tafel. De muis heeft een tafel-tje.
 De reus heeft een vaas. De muis heeft een vaas-je.

Zet de volgende woorden naast elkaar.
 Doe het zo:

tafel	-	tafeltje
vaas	-	vaasje
.....	-	

bank	stoel-tje	plant	deur-tje	kleed	bank-je
stoel	plant-je	boek	kleed-je	deur	boek-je

Blok 1

5 Hij of zij?

(voornaamwoorden)

Hij is al zes jaar. Dit zinnetje gaat over een jongen.

Dat weet je door het woordje **hij**.

Onthoud goed: gaat het over een jongen - **hij**
 gaat het over een meisje - **zij**

Schrijf alle zinnen over.

Vul in: hij of zij.

1 mijn broer is klein.

2 gaat nog niet naar school.

3 mijn zusje is al 4.

4 zit hier ook op school.

5 mijn grote broer is 11 jaar.

6 zit in groep 7.

7 mijn grote zus is 14 jaar.

8 is op een andere school.

Blok 2

1 Wat doen ze?

(taalschat)

Kies het goede woord uit en schrijf de zin op.

1 een meisje rijdt op een

brieven

2 de auto staat op de

fiets

3 de postbode brengt rond.

bank

4 op de zit een kale man.

stoep

2 In huis, op straat.

(denkrelaties)

Maak in je schrift twee rijen.

Zoek nu uit, welke dingen je in huis doet.

Schrijf de woorden in de goede rij.

rennen - fietsen - koken - ballen - glijden - t.v. kijken -
kaarten - slapen - met lego spelen - touwtje springen -
knikkeren - voetballen

in huis	op straat
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

Blok 2

3 Wat moet er staan?

(voorzetsels)

In elke zin is een klein woordje weg.

Schrijf de zinnen goed in je schrift.

1 mijn moeder loopt de keuken.	in
2 ze kijkt de taart.	in
3 die staat de oven.	naar
4 en dan roert ze de pan met soep.	naar

4 Wie doet wat?

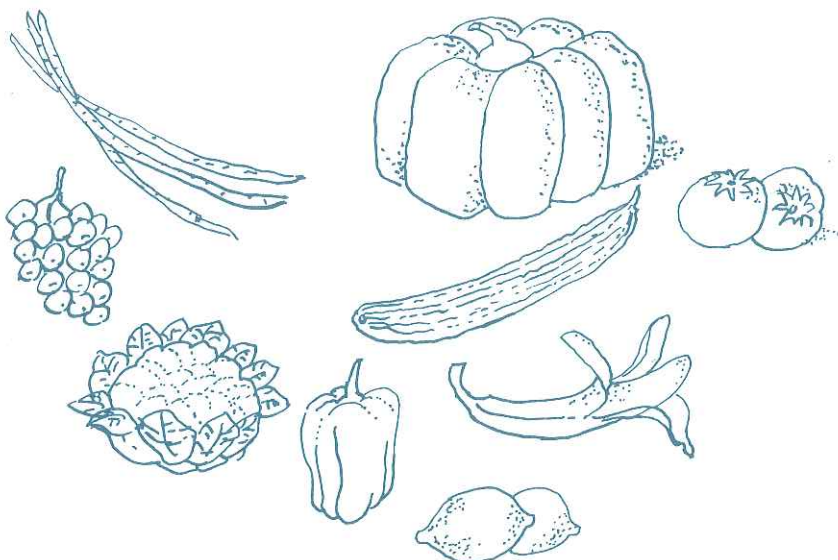
(denkrelaties)

De groenteman verkoopt groente.

Weet jij de volgende?

Schrijf de goede zin op.

1 de bakt brood.	dokter
2 de maakt worst.	slager
3 de verkoopt bloemen.	bakker
4 de kijkt in je keel.	bloemen-man

5 Lichaamsschema.

(taalschat)

Kijk eens naar de tekening.

Schrijf de cijfers onder elkaar in je schrift.

Schrijf erbij wat het is.

hoofd - arm - hand -
buik - been - voet

1 =

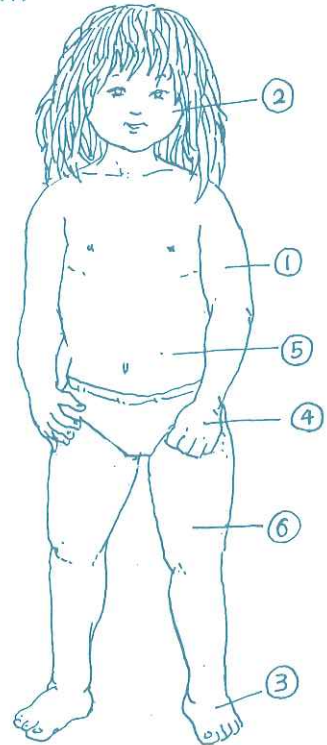
2 =

3 =

4 =

5 =

6 =

6 Bij 'hij' hoort 'zijn'.

(voornaamwoorden)

Bij een jongen hoort **hij**.

Deze bal is van Marco; het is **zijn** bal.

Het volgende verhaal gaat over een jongen,
dus moet je **zijn** invullen.

1 daar komt peter aan.

2 hij huilt, want hij is gevallen.

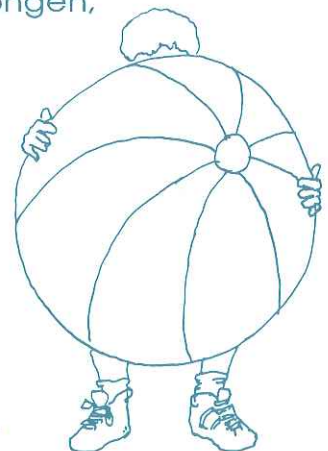
3 broek is stuk en

4 knie bloedt.

5 hij wil naar moeder.

6 die maakt knie schoon en
doet er een pleister op.

7 en ze maakt broek weer heel.

Blok 3

1 Wat hoort erbij?

(taalschat)

Wat hoort bij elkaar?

Maak de zin af.

Kies het goede woord en schrijf de zinnen op.

1 bij deze kop is geen	zus
2 in deze schoen hoort een	pleister
3 op die snee moet een	schotel
4 ik heb nog een broer en een	veter
1* 5 een taart bak je in de	envelop
6 een trein rijdt over	rails
7 een brief stop je in een	postzegel
8 en op de envelop plak je een	oven

SAMEN

2 Steeds langer.

(zinskern)

Dit lesje mag je met iemand anders maken.

Korte zinnen kun je langer maken. Kijk maar.

ik lees.

ik lees een boek.

Maak de zinnen langer. Schrijf ze onder elkaar in je schrift.

ik koop.

ik krijg.

ik koop

ik krijg

ik pak.

ik ga.

ik pak

ik ga

3 Waar of niet waar. (zinsbetekenis)

Let goed op, want dit is voor iedereen anders.

Schrijf de zin over en zet er achter ja of nee.

- 1 ik ben 8 jaar.
- 2 ik ben een meisje.
- 3 mijn ouders komen uit suriname.
- 4 ik ben in nederland geboren.
- 5 ik zit in groep 4.
- 6 wij hebben een juf.
- 7 in de klas zitten veel jongens.

4 Namen. (denkrelaties)

Maak twee rijen in je schrift, één met meisjesnamen en één met jongensnamen.

*Schrijf in iedere rij vijf namen.
Meer namen mag ook.*

Doe het zo:

meisjesnamen	jongensnamen
debbie	dennis
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

- 4*** Weet je ook namen, die voor jongens en meisjes hetzelfde zijn?
Schrijf die in alle twee de rijen op.

Blok 3

5 Herfst.

(taalschat)

Kun jij de goede woorden invullen?

Schrijf de zin goed op.

1 in de zomer zijn de bomen	blaadjes
2 aan de takken zitten veel	geel
3 in de herfst worden de blaadjes	groen
4 daarna vallen de blaadjes op de	kaal
5 en de bomen zijn dan	grond

6 Van twee woorden naar één woord. (samenstellingen)

Soms kun je van twee woorden één nieuw woord maken.

Je plakt ze dan gewoon aan elkaar vast.

van **voet** en **bal** maak je **voet-bal**

van **pijn** en **keel** maak je **keel-pijn**

Maak nieuwe woorden.

Schrijf de hele zin over in je schrift.

1 hand en doek	wordt
2 straat en hoek	wordt
3 deur en knop	wordt
4 oor en bel	wordt
5 school en tas	wordt
6 bloem en stal	wordt
7 dames en kapper	wordt
8 gym en broek	wordt

- 6* Kun je er zelf (of met iemand anders) nog een paar verzinnen?

1 In de war.

(zinsvolgorde)

Lees deze zin eens: voor de bank - sandra - zit

Zie jij ook iets gek?

De stukjes staan niet op de goede plaats.

Het moet zijn: sandra zit voor de bank.

Maak de zinnen weer goed.

Begin steeds met het vetgedrukte woord.

1 voor de bank - **sandra** - zit

2 **mama** - op de bank - zit

3 op de grond - **bas** - ligt

4 een tekening - **leo** - maakt

5 **ayse** - aan tafel - zit

6 vandaag - couscous - **ze** eten

7 **ayse** - heel lekker - dat - vindt

8 ook - mee - eet - **oma**

2 Niet lief, maar stout.

(tegenstellingen)

Weet je het nog?

Je moet het woord zoeken, dat precies het omgekeerde is.

Schrijf de zinnen in je schrift.

1 de trap is niet **laag**, maar

groot

2 de klas is niet **klein**, maar

hoog

3 de boom is niet **dun**, maar

dik

4 de deur is niet **open**, maar

dicht

5 ik wil niet een **beetje** drop, maar

kort

6 het verhaaltje duurt niet **lang**, maar

laat

7 ik wil niet **vroeg** naar bed, maar

veel

8 mijn broer is niet **groot**, maar

klein

Blok 4

3 Weet jij het?

(taalschat)

Vul het goede woordje in.

Schrijf de zinnen netjes in je schrift.

1 bij de tafel staat een	kopje
2 een schotel hoort bij een	stoel
3 naast mijn bord liggen een vork en een	mes
4 de bloemen staan in de	kast
5 de kleren hangen in de	la
6 de lepels liggen in de	vaas

4 Wat hoort er niet bij?

(denkrelaties)

Achter het dikke woord staan steeds vier woorden.
Drie horen bij elkaar, één is er fout.

Schrijf het lesje in je schrift.

Laat het foute woord weg.

1 klas	tafel - stoel - fornuis - bord
2 keuken	fornuis - pan - kraan - bed
3 huiskamer	tafel - stoel - ijskast - kast
4 badkamer	spiegel - kraan - pan - handdoek
5 fiets	stuur - bel - kopje - zadel
6 markt	kraam - koopman - deur - mensen
7 tandarts	boor - stoel - snoep - spiegel
8 gymlokaal	ringen - klapstoel - brug - mat

5 Van groot naar klein.

(verkleinwoorden)

Een kleine bank noem je een bank-je.

Je zet 'je' achter het woord.

Het gaat zo: bank bank-je
rok rok-je
vaas

Maak twee rijtjes in je schrift.

vaas - zus - zaag - fiets - brief - lamp -
kaart - ruit - vork - mes

6 Dat rijmt.

(taalschat)

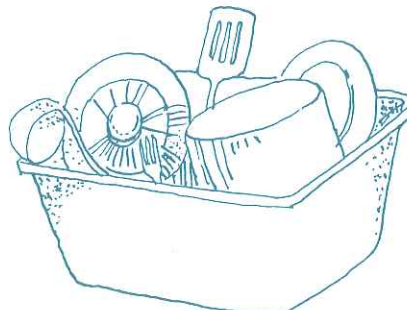
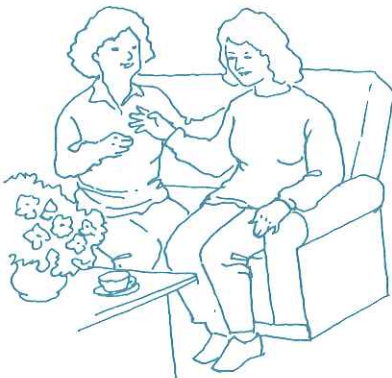
De woordjes in het rijtje rijmen.

Kies het goede woordje uit.

Als je ze zachtjes zegt, wordt het makkelijker.

Schrijf de zinnen met het goede woord in je schrift.

bus - dus	1 straks gaan we met de naar oma.
buik - duik	2 ik heb pijn in mijn
bek - dek	3 een leeuw heeft een grote
bak - dak	4 de afwas ligt in de
bank - dank	5 mama zit op de
bas - das	6 moeder breidt een warme

Blok 5

1 Wat staat er?

(zinnen onderscheiden)

Er is iets mis met dit verhaal.

Alle zinnen zijn aan elkaar vast-geplakt.

Kun jij de zinnen los maken?

Schrijf elke zin op een nieuwe regel.

Denk erom: aan het eind van elke zin komt een punt.

daar is de bieb er zijn veel boeken in de
bieb saïd gaat elke week dan brengt hij een
boek terug hij zoekt een nieuw boek uit.

2 Wat komt erachter?

(taalschat)

Het begin van de zin staat er al.

Jij moet daar een goed eind bij zoeken.

Maak de zin af.

Kies het goede stuk uit het rijtje.

Schrijf de zinnen in je schrift.

1 milton koopt

televisie

2 peter lust

op straat

3 saïd leest

naar huis

4 sonja kijkt

brood

5 ayse speelt

drop

6 alida gaat

een boek

3 Wat is weg?

(voorzetsels)

Op de tekening kun je zien wat de kinderen
in de bibliotheek doen.

Je kunt het ook lezen in dit verhaaltje.

Vul het goede woord in.
Schrijf de zinnen in je schrift.

kies uit: in - naar - bij - aan - in - in - naar

- 1 milton kijkt de bak.
- 2 hij zoekt een boek.
- 3 saïd staat de juf.
- 4 de juf zet een stempel het boek.
- 5 het boek gaat de tas.
- 6 petra gaat huis.
- 7 sonja zit tafel.

BLOK 5

4 Vragen verzinnen? Anders beginnen! (zinsvolgorde)

Kijk eens goed naar de volgende 2 zinnen:

Mama **is** niet thuis en **Is** mama niet thuis?

Als je met het vetgedrukte woord begint,

is de zin een vraag-zin geworden.

En ... er komt nog iets bij.

Aan het eind van een vraag-zin komt een: ?

(dat noem je een vraag-teken).

Schrijf de vraag-zinnen in je schrift.

Begin met het vetgedrukte woord.

1 ahmed **gaat** naar de bieb.

2 ayse **vindt** strip-boeken leuk.

3 miriam **leest** graag over dieren.

4 fouad **zoekt** een spannend boek.

5 de juf **vertelt** ons een sprookje.

6 roy **vraagt** een boek voor zijn verjaardag.

5 De dagen van de week. (taalschat)

Dit zijn de dagen van de week:

zondag - maandag - dinsdag - woensdag -

donderdag - vrijdag - zaterdag

Schrijf de zinnen in je schrift. Begin bij regel 3.

Vul in welke dag het vandaag is. Vul daarna de rest in.

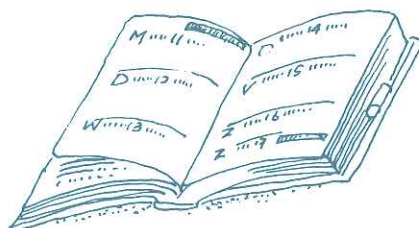
1 eergisteren was het

2 gisteren was het

3 **vandaag** is het

4 morgen is het

5 overmorgen is het

6 **Hij of zij.**

(voornaamwoorden)

Weet je het nog?

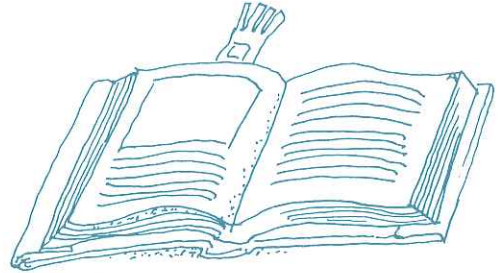
Als het over een jongen gaat, vul je **hij** in.

Als het over een meisje gaat, vul je **zij** in.

Schrijf alle zinnen in je schrift.

Vul het goede woord in.

- 1 daar loopt saïd.
- 2 gaat naar school.
- 3 saïd komt mario tegen.
- 4 loopt met saïd mee.
- 5 de juf is al in de klas.
- 6 praat met murat.
- 7 murat heeft een mooi boek.
- 8 laat dat aan de juf zien.
- 9 de juf vindt het ook mooi.
- 10 zal er straks uit voor-lezen.

7 **Drie op een rij, één past er niet bij.**

(denkrelaties)

Er past 1 woord niet bij de andere 2 woorden.

Maak een kort zinnetje met de woorden die je overhoudt.

Let goed op, het gaat zo:

raam - gordijn - jas

jas hoort er niet bij.

Nu kun je met **raam** en **gordijn** een zin maken.

kijk maar - het gordijn hangt voor het raam.

Schrijf de zinnen in je schrift.

1 kaars - kaas - brood

2 stok - schoen - sok

3 drop - dop - tube

4 slager - worst - dorst

7 * 5 mes - mees - plank

6 dank - bank - kamer

7 brood - bord - baard

8 boom - boos - bos

Blok 5

8 Bijna hetzelfde.

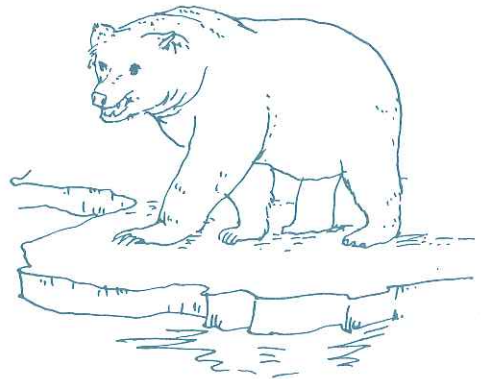
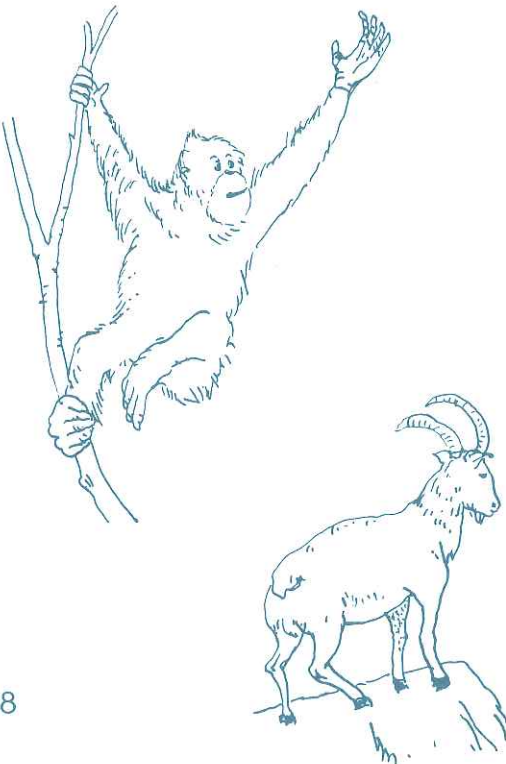
(woordenschat)

Maak de zin af. Kies het goede woord uit.

Pas op, want ze zijn bijna hetzelfde.

Als je de woorden zachtjes zegt, wordt het makkelijker.

drop	ik lust graag
dorp	een stad is groot, een is klein.
kruk	op de fles zit een
kurk	een stoel heeft een leuning,
een heeft dat niet.
straat	woon jij in deze
staart	een paard heeft een mooie
riem	een is een heel klein diertje.
mier	bij deze broek hoort een
melk	lust jij geen?
klem	de stoel valt om, mijn voet zit

1 Naar Artis.

(zinnen onderscheiden)

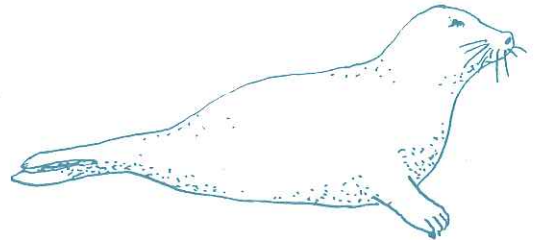
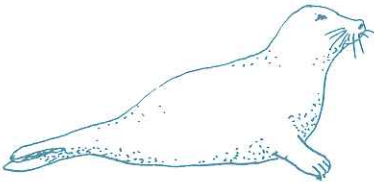
Dit leest niet makkelijk. Weet je hoe dat komt?
Omdat de zinnen aan elkaar vast zitten.

Maak de zinnen los.

Schrijf elke zin op een nieuwe regel.

Zet achter elke zin een punt.

vandaag gaan we naar artis de apen vind ik
erg leuk daar staan altijd veel mensen de
zee-honden kunnen mooi duiken het aller-mooist
vind ik de ijs-beren

2 Een dagje uit.

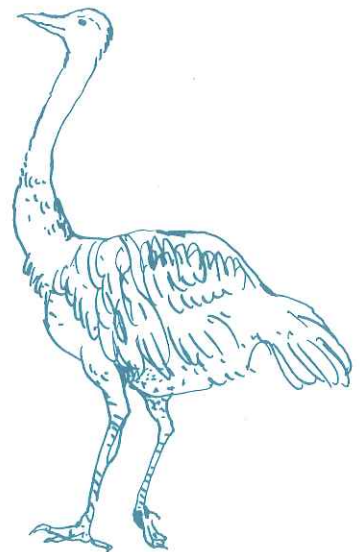
(denkrelaties)

Er zitten een paar rare zinnen in dit verhaal.

Schrijf het lesje over.

Laat de vier zinnen die niet kloppen weg.

- 1 op een zondag ging saïd naar artis.
- 2 daar zijn erg veel dieren.
- 3 saïd mocht zo naar binnen.
- 4 eerst keek hij bij de apen.
- 5 die hadden een mooi hol gegraven.
- 6 daarna liep hij naar de tijgers.
- 7 die werden net gevoerd met appels.
- 8 de ijsberen zwommen rondjes.
- 9 ze doken uit de ramen het water in.
- 10 saïd vond de apen het leukst.

Blok 6

3 Gekke beesten.

(samenstellingen)

Heb je wel eens gehoord van een ijs-hond
of een neus-beer of een zee-hoorn?

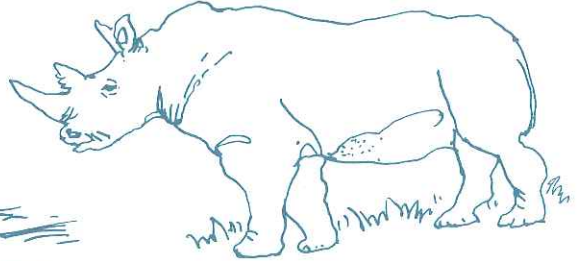
Maak de woorden goed.

Het moet natuurlijk zijn:

1 ijs.

2 neus.

3 zee.

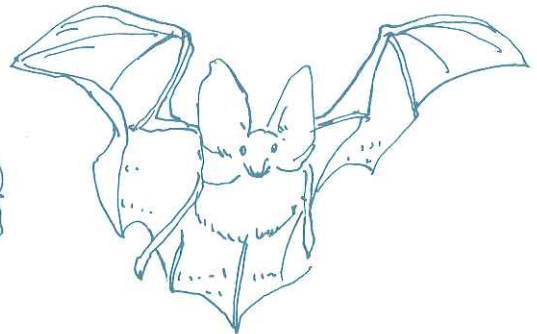
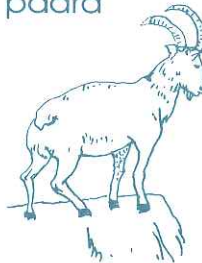
3* en weet je welke volgende stukjes bij elkaar horen?

1 nijl - vogel

2 steen - bok

3 struis - muis

4 vleer - paard

4 Weet jij de kleuren?

(figuurlijk taalgebruik)

Welke kleur heeft bloed? Bloed is rood.

Daarom zeggen we - zo rood als bloed.

Schrijf de zinnen in je schrift en kies de goede kleur uit.

1 zo als gras.

2 zo als de nacht.

3 zo als bloed.

4 zo als sneeuw.

wit

zwart

rood

groen

5 Dierengeluiden.

(denkrelaties)

Elk dier maakt geluid.

Een'eend kwaakt.

Maak de zinnen af en schrijf ze in je schrift.

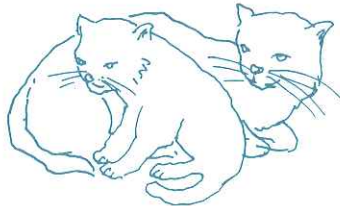
1 een kip

2 een koe

3 een paard

4 een poes

5 een hond

loeit

blafft

kakelt

hinnikt

miauwt

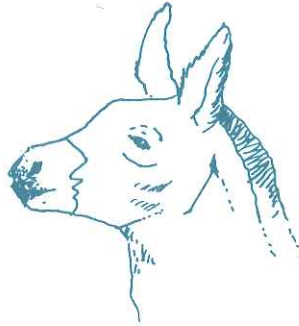
5* 6 een schaap

7 een muis

8 een ezel

9 een kraai

10 een meeuw

krast

piept

blaaf

balkt

schreeuwt

6 Wat voor dier?

(denkrelaties)

Teken in je schrift drie hokken.

Zet nu elk dier in het goede hok.

kameel - mus - paard - haai - parkiet -

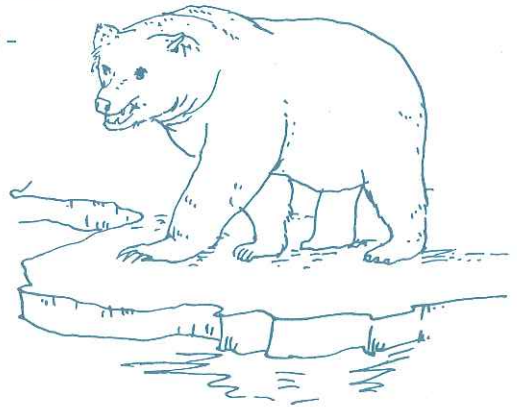
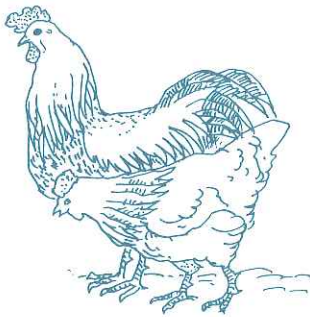
geit - duif - goudvis - hert - inktvis

land-dieren	water-dieren	vogels
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

Blok 6

- 6* Als je wilt, mag je de volgende ook uitzoeken.
 Let op, sommige horen in 2 rijtjes!

ijsbeer - haring - tijger - slang -
 kikker - ezel - dolfijn - kip

7 Een klein verhaaltje.

(taalschat)

Maak de zinnen af en schrijf ze in je schrift.

1 een parkiet woont in een	appel
2 hij drinkt uit een bakje.	voer
3 en in een ander bakje zit	water
4 een stukje lust een parkiet graag.	kooi

9 Lichaamsschema.

(taalschat)

Teken het hoofd in je schrift.

*Schrijf de cijfers onder elkaar in je schrift
 en schrijf erbij wat het is.*

neus - oog - wang -
 oor - kin - mond

1 =

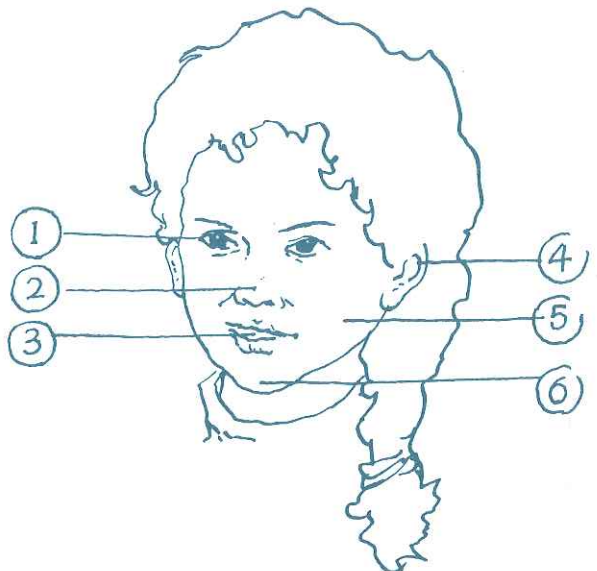
2 =

3 =

4 =

5 =

6 =

1 Wat een raar verhaal.

(zinsstructuur)

Wil je weten waar het verhaal over gaat?
Zet de woorden dan in de goede volgorde.
Begin elke zin met het vetgedrukte woord.

Schrijf de zinnen goed in je schrift.

- 1 **ik** - slaap - heb
- 2 zegt - **dan** - mijn moeder
- 3 **jij moet** - naar bed - vroeg
- 4 **dat** - niet - vind ik - leuk
- 5 **dan** - niet - kan ik - zien - sesamstraat

2 Van meer naar één.

(meervouden)

In dit lesje maak je steeds van meer dingen één ding.
In de winkel staan veel **flessen** - ik pak een **fles**.
Probeer dit ook met de volgende zinnen.

Maak in je schrift twee rijtjes.

Doe het zo:	flessen	fles
	boeken	
		

- 1 in de kast staan veel **boeken**.
ik lees een
- 2 in de klas staan veel **stoelen**.
ik zit op een
- 3 wij hebben veel **kasten** in de klas.
thuis heb ik maar één
- 4 de **deuren** zijn pas gevefd.
doe de dicht.

Blok 7

2* Let op!

In de volgende zinnen verandert er nóg een woord.
Maak weer twee rijen.

5 de **schriften** zijn dicht.
het is dicht.

6 de **ramen** zijn open.
het is open.

7 op straat lopen veel **mannen**.
op straat loopt een

8 in die vaas staan mooie **bloemen**.
in die vaas staat een mooie

9 mijn **schoenen** zijn stuk.
mijn is stuk.

3 Spelen met woorden.

(samenstellingen)

Zo rood als bloed.

Je kunt ook zeggen: bloedrood.

Dan heb je van twee woorden één woord gemaakt.

Schrijf de kleuren in je schrift.

1 die muur is zo grijs als een muis.

muis.

2 zijn haar is zo zwart als roet.

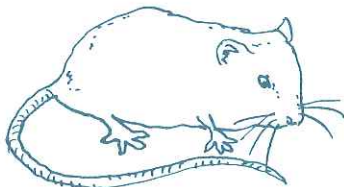
roet.

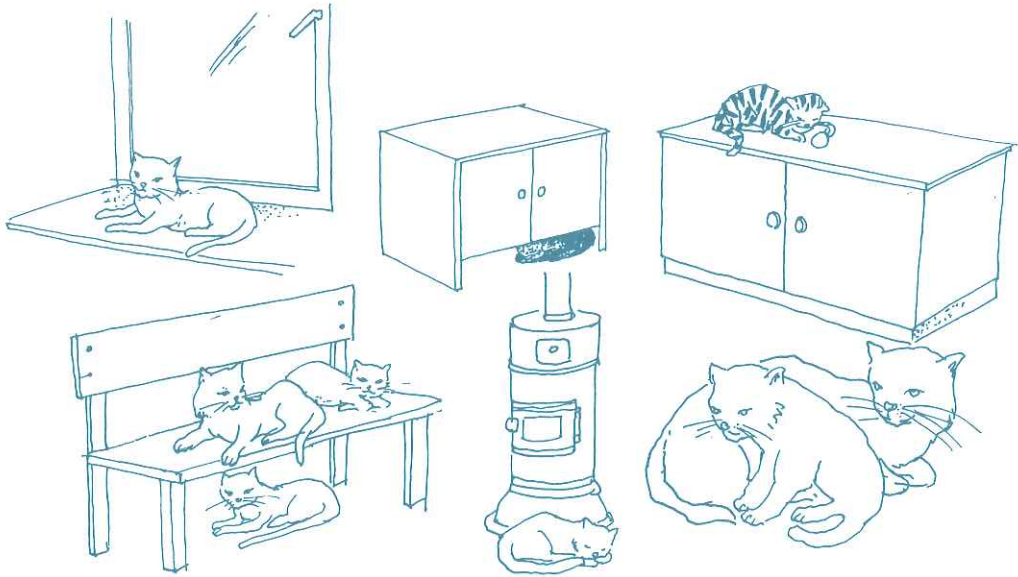
3 de lucht ziet zo zwart als inkt.

inkt.

4 mijn bloes is zo wit als sneeuw.

sneeuw.

4 Poes, poes, waar zit je?

(voorzetsels)

Kijk eens naar het poezenhuis.
Daar wonen heel veel poezen.
Kijk goed, hoe ze er uit zien.

Kies het goede woordje en schrijf de zinnen in je schrift.

Je kunt kiezen uit: op - onder - voor - bij

- 1 de streepjes-poes ligt de kast.
- 2 de zwarte poes ligt de kast.
- 3 de kachel slaapt een poes.
- 4 er liggen 2 poezen de bank.
- 5 één poes ligt de bank.
- 6 er ligt ook nog een poes het raam.
- 7 het kleine poesje ligt zijn moeder.

Blok 7

5 Wie doen er mee?

(zinsstructuur)

Verzin samen eens wie er meedoen in deze verhaaltjes.
Let goed op de eerste zin - daar past maar één woordje.
Bedenk zelf een naam of familie-lid.

Schrijf het lesje in je schrift.

1 vanavond kijk naar de t.v.

2 mijn zit op de bank.

3 en mijn zit ernaast.

4 daar komt aan.

5 wil ook t.v. kijken.

6 gaat naar school.

7 zit in groep 4.

8 daar komt ook aan.

9 lopen samen de gang in.

6 Kast opruimen.

(denkrelaties)

*Maak twee hokken in je schrift en
schrijf de woorden in het goede vak.*

bloes - sok - pop - bal - blokken - trui - broek -
auto - lego - rok - skate-board - jurk - jas -
play-mobil - onderbroek - kleurboek - kaartspel

klerenkast	speelgoedkast
.	
.	
.	
.	
.	

7 Het klokje rond.

(taalschat)

Een dag kun je verdelen in:
ochtend - middag - avond - nacht

*Schrijf achter de zin
bij welk deel van de dag het hoort.*

1 ik sta om 7 uur op.

.....

2 om 4 uur gaat de school uit.

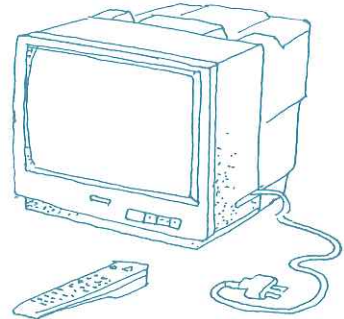
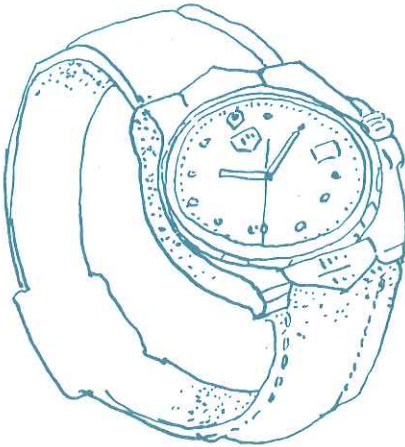
.....

3 na het eten mag ik t.v. kijken.

.....

4 dan slaap ik.

.....

8 Spelletjes.

(taalschat)

Vul het goede woord in en schrijf de zinnen in je schrift.

1 dammen doe je met

dam-stenen

2 met voetballen heb je een nodig.

schaken

3 op een dambord kun je niet

springen

4 met een spring-touw kun je

bal

BLOK 8

1 Feest.

(taalschat)

Op het plaatje is heel wat te zien.
Kijk maar eens goed.

Schrijf de zinnen goed in je schrift.

Kies uit: water - trik-trak - cola - fluit

1 rechts zie je twee mannen,

2 zij spelen

3 links maakt een man muziek;

4 hij erbij.

5 achteraan kun je drinken.

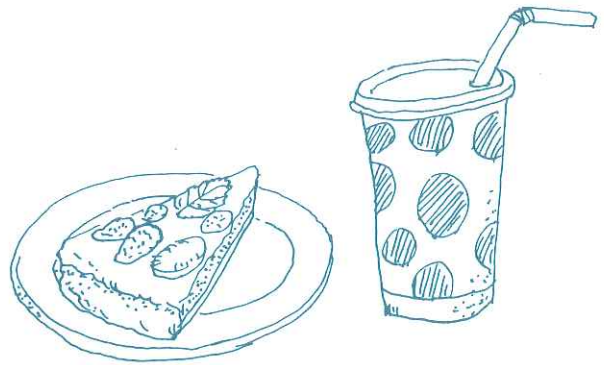
6 de clown spuit met

2 Maanden van het jaar.

(taalschat)

Schrijf de namen van de maanden netjes onder elkaar.

- 1 januari
- 2 februari
- 3 maart
- 4 april
- 5 mei
- 6 juni
- 7 juli
- 8 augustus
- 9 september
- 10 oktober
- 11 november
- 12 december

In welke maand ben jij jarig? Schrijf je naam bij de goede maand. Weet je nog meer verjaardagen?

(van je moeder, van je vader, je broertje, je?)

Weet je ook in welke maand er grote feesten zijn?

(zoals bijvoorbeeld Kerstfeest, Suikerfeest, Holi-feest?)

Vul die ook bij de goede maand in.

3 Hoe noem je het?

(samenstellingen)

Een **plaats** om te **spelen**, noem je een **speel-plaats**.

Een **boek** om te **lezen**, noem je een **lees-boek**.

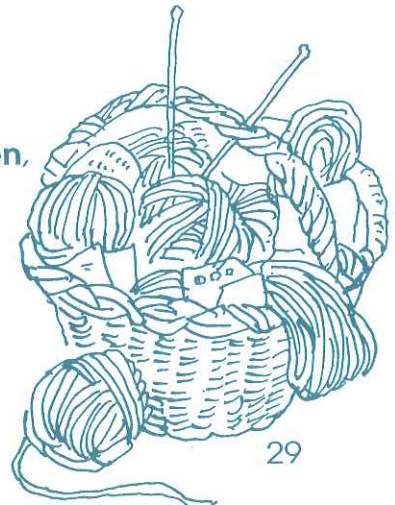
Probeer eens:

1 een **kamer** waar je kunt **slapen**,
noem je eenkamer.

2 een **woord** waar je mee kunt **schelden**,
heet eenwoord.

3 een **pen** waar je mee kunt **breien**,
is eenpen.

4 een **schrift** waarin je leert **schrijven**,
heet eenschrift.

Blok 8

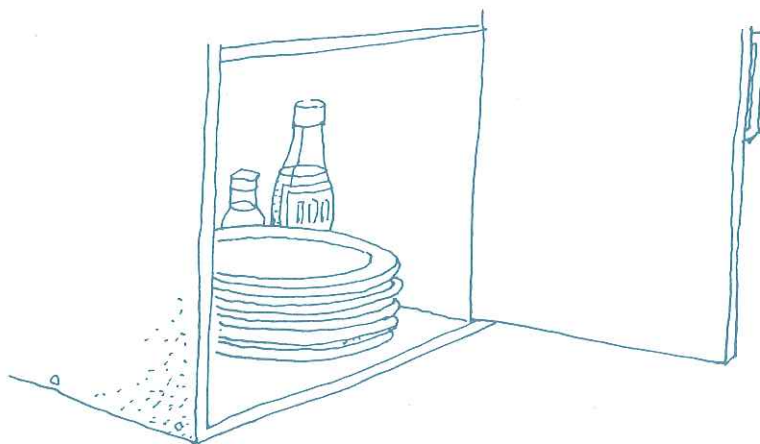
- 3* 5 een **veld** waar je kunt **voetballen**,
heet een
6 een **dag** waarop je met school gaat **sporten**,
heet een
7 een **broek** waarin je kunt **zwemmen**,
heet een

4 Weet jij hoe het verder moet? (zinsstructuur)

Deze zinnen zijn nog niet af.

Zoek het goede stukje uit en schrijf de zinnen in je schrift.

1 ahmed koopt een koek	naar bed
2 vanavond mag ik laat	op het fornuis
3 de borden staan	bij de bakker
4 saïda zet de pan	in de kast
5 omar bakt koekjes	in haar mond
6 serina stopt een dropje	op straat
7 angela loopt	om haar nek
8 zij heeft een das	in de oven

5 Wie mag het doen?

(zinsstructuur)

Ellen leest een boek.
Deze zin gaat over **Ellen**. Zij leest.
Nu gaan we de zin veranderen.
Kijk maar: **moeder** leest een boek.
Je kunt ook invullen: **mijn broertje**.

Verander de vetgedrukte woorden.

- 1 **ali** speelt met lego.
- 2 **ellen** zit aan tafel.
- 3 **mehmet** pakt de schaar.
- 4 **fatih** heeft de lijm.
- 5 **sandra** eet een koek.
- 6 **omar** komt straks spelen.
- 7 **mijn tante** heeft een hondje.

6 Welk woord past er niet bij.

(denkrelaties)

Er horen steeds drie woorden bij elkaar.
Zie jij welk woord er niet bij hoort?

*Schrijf het lesje in je schrift.
Laat het foute woord weg.*

1 kamer	tafel - stoel - gordijn - bad
2 fruit	appel - krentenbol - peer - banaan
3 kleren	rok - trui - jas - hamer
4 servies	bord - beker - glas - boek

De volgende zijn iets lastiger:

5 spelen	voet-ballen - koken - schaken - dammen
6 vrije tijd	film - disco - school - t.v.
7 gezicht	oog - voet - mond - neus
8 winkel	etalage - kassa - mandje - zebrapad
9 mond	lip - tong - kies - oor

BLOK 8

7 Kom je op mijn feestje?

(verkleinwoorden)

Je schrijft je vriendjes een brief,
om te vragen of ze op je feestje komen.

Schrijf de brief in je schrift.

Vul op de puntjes steeds '-je' of '-jes' in.

- 1 morgen ben ik jarig.
- 2 kom je op mijn feest...?
- 3 dan krijg je een blik... cola
- 4 en een stuk... taart.
- 5 op die taart staan 8 kaars....
- 6 's avonds eten we brood....
- 7 ik vind het fijn
als mijn vriend... komen.

8 Wat moet het zijn?

(voornaamwoorden)

In dit verhaaltje horen steeds twee zinnen bij elkaar.
Kies **hij** of **zij**.

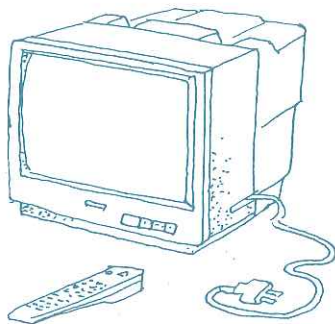
Heb je het over een jongen - hij.

Heb je het over een meisje - zij.

Schrijf de zinnen over.

Vul het goede woordje in.

- 1 alida is thuis.
- 2 kijkt naar de t.v.
- 3 daar komt milton.
- 4 gaat naast alida zitten.
- 5 moeder heeft dorst.
- 6 zet een pot thee.
- 7 milton wil geen thee.
- 8 wil liever cola.

1 In de keuken.

(voorzetsels)

In elke zin is een woordje vergeten.
Kijk maar goed op de tekening.

Schrijf de zinnen goed in je schrift.

Kies uit: bij - in - op - aan - in - naast - op

- 1 De borden staan het rek.
- 2 De kopjes staan tafel.
- 3 De prei zit de tas.
- 4 De tas ligt het fornuis.
- 5 Moeder zit een stoel.
- 6 De pannen staan elkaar.
- 7 De zeef hangt het rek.

Blok 9

2 Wat komt er eerst?

(denkrelaties)

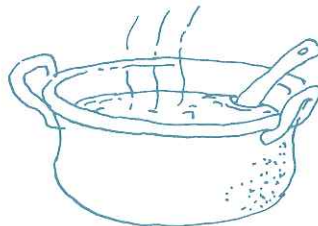
Als er geen meel in huis is,
kun je ook geen pannenkoeken bakken.
Je moet dan eerst meel kopen.
Dus: eerst meel kopen - dan pannenkoeken bakken.

*Schrijf de volgende dingen
in de goede volgorde in je schrift.*

1 soep eten	soep koken
2 wakker worden	opstaan
3 thee drinken	water koken

2*	4 koken	eten	boodschappen doen
	5 aanbellen	jas ophangen	trap op lopen
	6 appels schillen	appels kopen	appels eten

3 Niet vies, maar lekker.

(tegenstellingen)

Weet jij de volgende?

Als je er één niet weet, ga dan verder met de andere twee.
Er blijft vanzelf één woordje over.

1 Ijs smaakt zoet , maar patat is	koud
2 Een banaan is zacht , maar een appel is	zout
3 Thee drink je heet , maar cola drink je	hard
4 Chocola is zoet , maar thee is	rauw
5 Rijst moet je koken , maar sla eet je	zuur
6 Een sinaasappel is soms zoet ,
maar een citroen is altijd	bitter

4 Samen zinnen maken.

(zinsstructuur)

Kies uit elk vak een woord.

Je zult merken dat je heel veel zinnen kunt maken.

Hoeveel zinnen denk je, dat je kan maken?

Vraag-zinnen mogen ook.

Begin dan met een woord uit het middelste vak.

Wilson	eet	thee
Sandra	drinkt	patat
Mama	lust	brood
Jij	koopt	een reep

5 Welke kleur kies je erbij?

(taalschat)

Vul de goede kleur in.

1 tomat is

2 banaan is

3 komkommer is

4 bloemkool is

5 kouseband is

6 citroen is

7 druiven zijn

8 pompoen is

groen

rood

geel

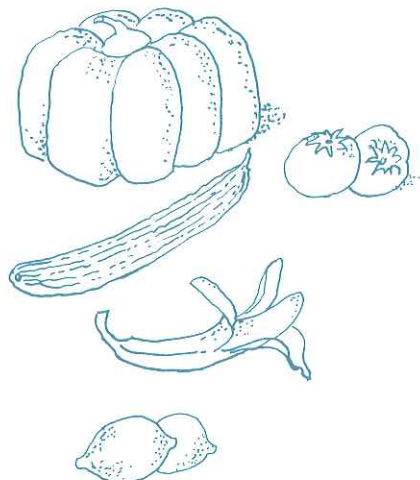
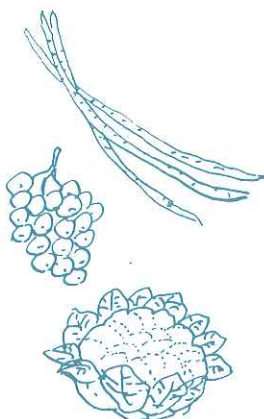
wit

oranje

groen

geel

paars

Blok 9

6 Wat vind jij ervan?

(denkrelaties)

Hier zie je een heleboel namen van dingen die je kunt eten. Er zijn er vast een paar bij, die je heel lekker vindt of juist helemaal niet. En misschien staan er dingen bij die je nog nooit gegeten hebt.

Maak drie rijen in je schrift. Zet het eten in het goede vak.

patat - appel - pizza - rijst - roti - bloemkool - chocola
drop - olijven - kwikwi - macaroni - paprika - banaan
peer - tosti - kouseband - pompoen - vruchten

lekker	niet lekker	nooit gegeten
.....		
.....		
.....		
.....		

7 Waar zit het in?

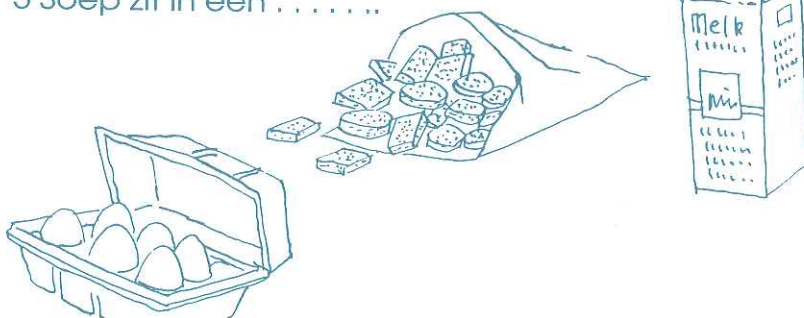
(taalschat)

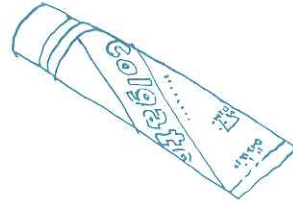
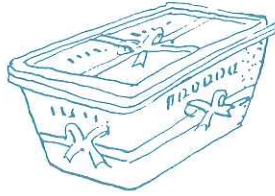
In de winkel zie je dozen, blikken, pakken, zakken.
Weet jij waar de volgende dingen in zitten?

Schrijf de zinnen goed in je schrift.

- 1 Melk zit in een
- 2 Appelmoes zit in een
- 3 Drop zit in een
- 4 Eieren zitten in een
- 5 Soep zit in een

pot
zakje
pak
blik
doos

6 Boter/margarine zit in een

7 Limonade zit in een

8 Potloden zitten in een

9 Tandpasta zit in een

10 Een plant zit in een

fles

doos

kuipje

pot

tube

8 Waar koop je het?

(taalschat)

Heel veel kun je kopen op de markt of in de super-markt.
Maar je hebt ook speciale winkels.

Schrijf de zinnen over en vul de goede winkel in.

1 Brood koop je bij de

patat-kraam

2 Vlees koop je bij de

melk-boer

3 Melk koop je bij de

bakker

4 Groente koop je bij de

slager

5 Patat koop je bij de

groente-man

6 Een strip-boek koop je bij een

bloemen-winkel

7 Een trui koop je bij de

speelgoed-winkel

8 Speelgoed koop je bij de

boek-winkel

9 Bloemen koop je bij de

verf-winkel

10 Verf koop je bij de

kleding-zaak

1 Winter.

(zinsbetekenis)

In het verhaaltje staan twee vreemde zinnen.

Schrijf het verhaaltje over.

Laat de twee verkeerde zinnen weg.

- 1 Het is winter.
- 2 Buiten is het koud.
- 3 Je hoeft geen jas aan.
- 4 Kijk, het begint te sneeuwen.
- 5 De kinderen maken een sneeuwpop.
- 6 Hij krijgt een hoed op.
- 7 Milton gooit een sneeuwbal naar Peter.
- 8 Tanja en Glenda willen zwemmen.
- 9 Ze hebben veel pret.

2 Het weer.

(denkrelaties)

Er is van alles verkeerd getekend.

Zet de woorden in het goede rijtje.

Doe het zo:

zomer	winter
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

zwemmen - schaatsen - koud - warm - sneeuw - kale
 bomen - blaadjes aan bomen - hete kachel - warme jas -
 zomervakantie - vroeg donker - lang licht - korte broek

3 Maak de zin heel kort.

(zinskern)

Een lange zin kun je kort maken.

Dat gaat zo: Roy speelt met Rik.

dat wordt: Roy speelt.

Schrijf steeds de lange en de korte zin in je schrift.

1 Ik ren naar de bakker.

2 Ik loop naar de kast.

3 Hij speelt met Ali.

4 Sonja knikkert op het schoolplein.

5 Oma koopt bloemen bij die bloemenstal.

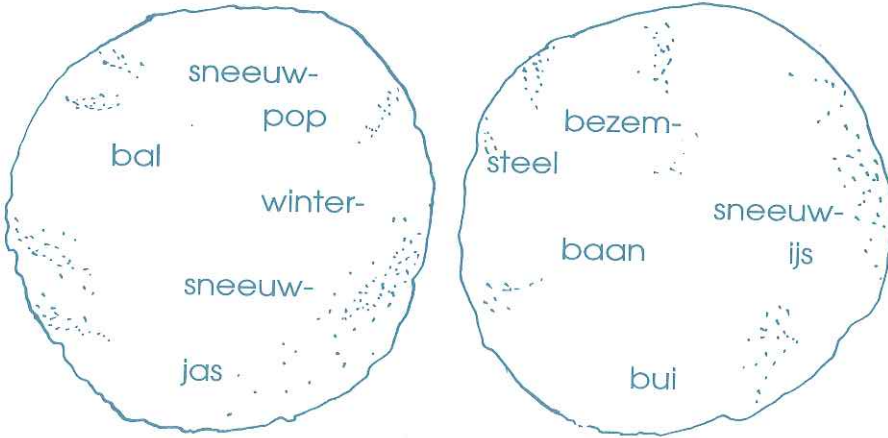
6 Mama fietst op straat.

Blok 10

4 Wat hoort bij elkaar?

(samenstellingen)

Maak steeds van twee woorden één woord.
Zoek uit de sneeuwbal de stukjes,
die je aan elkaar kan plakken.

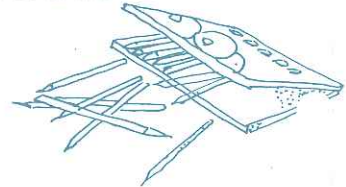
5 Bij 'zij' hoort 'haar'.

(voornaamwoorden)

Dit verhaal gaat over een meisje.
Als je het over dingen hebt, die van een meisje zijn,
dan zeg je: haar zusje, haar vader, haar pen.

Schrijf alle zinnen over en vul het goede woord in.

- 1 Marian is boos.
- 2 Boos op kleine zusje.
- 3 En boos op moeder.
- 4 Marian had net een tekening gemaakt.
- 5 Toen gooide zusje de kleurtjes op de grond.
- 6 Daarna scheurde ze de tekening stuk.
- 7 Marian gaf zusje een tik,
- 8 maar dat vond moeder niet goed.
- 9 Marian kreeg op kop van moeder.
- 10 Dat vond Marian niet leuk.
- 11 Daarom is ze ook boos op moeder.

6 Anders gezegd.

(woordvorming)

Soms kun je hetzelfde op twee manieren zeggen.

Kijk maar:	De nieuwe fiets	De fiets is nieuw
	De zware kist	De kist is zwaar

Schrijf alle twee de stukjes naast elkaar in je schrift.

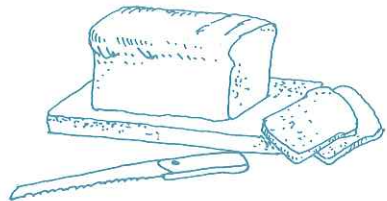
1 de volle tas	de tas is
2 de groene jas	de jas is
3 de natte spons	de spons is
4 de zoute drop	de drop is
5 het gebroken krijtje	het krijtje is
6 het gesneden brood	het brood is
7 het gebakken ei	het ei is
8 het gekleurde plaatje	het plaatje is

7 Alfabet. A - B - C - D - E - F - G

Dit zijn de eerste 7 letters van het alfabet.

Schrijf ze onder elkaar op.

A -
B - Brenda
C -
D -
E -
F -
G -

Hoe heten de kinderen in je klas?
Begint hun naam met één van deze letters?
Schrijf die naam bij de goede letter.

Blok 10

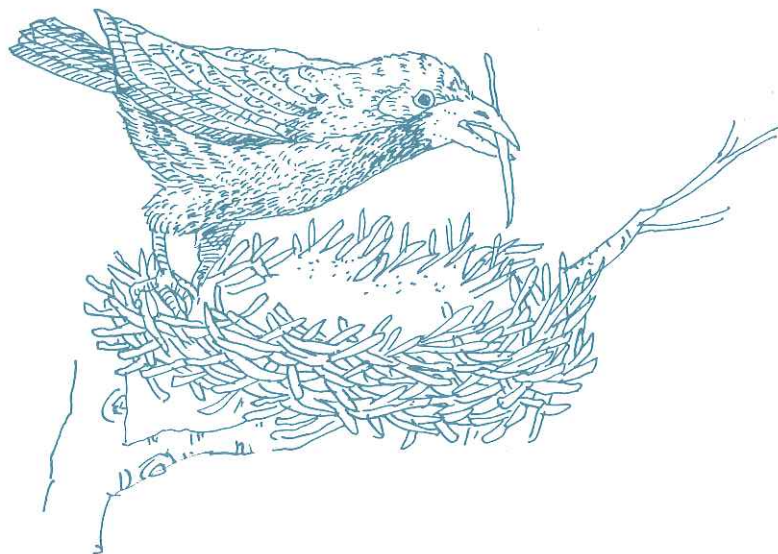
8 Fijn dat het lente wordt.

(taalschat)

De zinnen zijn nog niet af.

Vul het goede woord in.

1 21 maart begint de	blaadjes
2 De knoppen aan de bomen worden	lente
3 Daar groeien	nestjes
4 De vogels maken	dikker
5 Na de lente komt de	licht
6 Dan is het 's avonds lang	vrij
7 Vaak is het weer lekker	zomer
8 En we hebben 6 weken	warm

1 Ziek.

(taalschat)

Je bent vast wel eens ziek geweest.
Dan weet je wel, wat je hier moet invullen.

Schrijf het lesje in je schrift.

- 1 Als je ziek bent, heb je vaak
- 2 Dan moet je naar je
- 3 De komt kijken wat je hebt.
- 4 Soms krijg je om beter te worden.

pillen
dokter
bed
koorts

2 Van meer naar één.

(meervoud)

Op de bank liggen drie kussens - Ik wil nóg een kussen.

Schrijf het zó in je schrift:

3 kussens	-	1 kussen
2 broers	-	1
	-	1

1 Ik heb twee broers.	1
2 Ons huis heeft drie kamers.	1
3 Op mijn bed heb ik twee dekens.	1
4 Ik eet veel appels.	1

2* Er verandert nóg een woord.

Schrijf de vetgedrukte stukken in je schrift.

Doe het zo:

de bekera staan - de b. staat.

1 De bekera staan op tafel.	De b. staat op tafel.
2 De vogela pikken brood.	De v. pikt brood.
3 De slagera maken worst.	De sl. maakt worst.
4 Haar nagela zijn rood.	Haar n. is rood.

Blok 11

3 Stukjes ruilen.

(zinsstructuur)

Hier staan vijf zinnen.

In elke zin zie je twee stukjes die bij elkaar horen.

Door de stukjes te ruilen, kun je een nieuwe zin maken.

Dit is de zin:

Karima kijkt naar buiten

De nieuwe zin wordt

Karima kijkt **bij de buurvrouw**

Maak zinnen en schrijf die in je schrift.

1 Ik zit	op school
2 Kees loopt	op straat
3 Karima kijkt	naar buiten
4 Marja speelt	naar boven
5 Moeder is	bij de buurvrouw

4 Raadseltjes.

(taalschat)

Het gaat zo: Je kunt ermee schrijven en tekenen.

Dat is een *potlood*

Schrijf de volgende raadsels in je schrift.

Schrijf het antwoord in de zin eronder.

1 Je kunt erin roeren en koken.

Dat is een

bed

2 Je kunt erin slapen en erop zitten.

Dat is een

pan

3 Je kunt erom lachen.

Dat is een

strip-boek

4 Je kunt erin kijken en lezen.

Dat is een

bal

5 Je kunt ermee schieten en tegen schoppen.

Dat is een

trap

6 Je kunt ermee gooien en stuiten.

Dat is een

grapje

7 Je kunt erover omhoog en omlaag.

Dat is een

voet-bal

- 4* Je kunt ook samen verder gaan.
De één bedenkt een zin met: Je kunt
De ander moet dan raden wat het is: Dat is een

5 **Hoofd en lichaamsdelen.**

(taalschat)

Weet je hoe alle nummers heten?

Schrijf de nummers in je schrift.

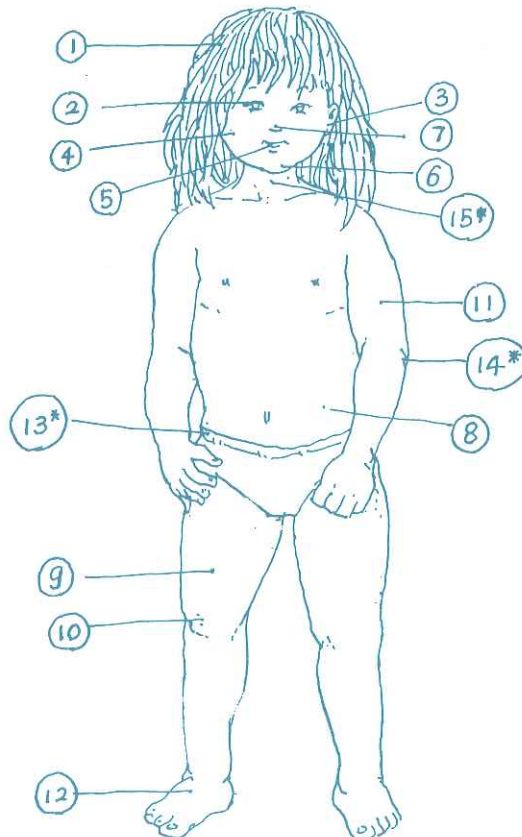
Zet de goede woorden bij.

oor - buik - oog - arm - mond -

hand - haar - been - neus -

kníe - voet - wang - kin

- 5* keel - elleboog - heup

Blok 11

6 Wat moet het zijn?

(tegenstellingen)

Hier moet je het goede woord kiezen uit de woorden,
die achter de zin staan.

1 Een banaan is, maar
een meetlat is

2 Bah, deze handdoek is,
ik wil er een die is.

3 Ik ben, maar
mijn oom is

4 Steen is, maar
een poes voelt

5 Een asbak ruikt, maar
een vers broodje ruikt

6 Deze moeilijke som is, maar
die sommen zijn allemaal

7 Je zit de hele dag al,
kom je spelen?

8 Mijn ene schoen is,

maar mijn andere is gelukkig nog

recht/krom

nat/droog

jong/oud

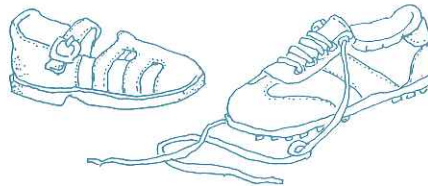
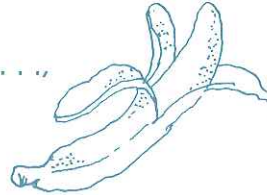
zacht/hard

lekker/vies

fout/goed

buiten/binnen

stuk/heel

7 Alfabet.

A - B - C - D - E - F - G

Deze ken je al.

Hier zie je de volgende 9 letters van het alfabet.

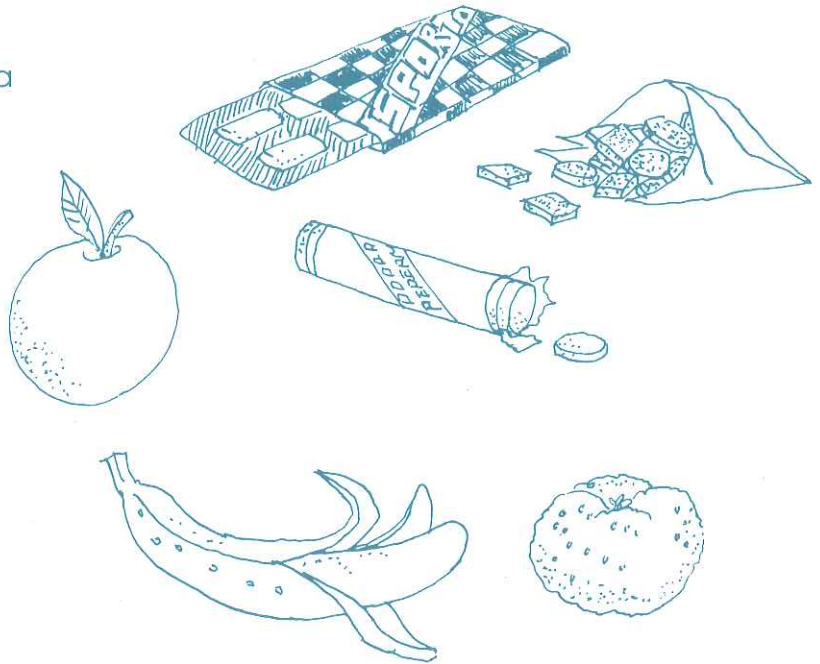
H - I - J - K - L - M - N - O - P

Schrijf alle letters weer onder elkaar op.
Kijk nu eens naar de tekening.

Schrijf de namen achter de goede letter.

drop - mandarijn - appel - kauwgom - banaan - pepermunt

- A -
- B -
- C - chocola
- D -
- E -
- F -
- G -
- H -
- I -
- J -
- K -
- L -
- M -
- N -
- O -
- P -

8 Zijn of haar?

(voornaamwoorden)

Weet je het nog?

Als het over een jongen of man gaat: **zijn**.

Als het over een meisje of vrouw gaat: **haar**.

Schrijf alle zinnen over.

- 1 Dennis heeft een bal; bal is rood.
- 2 Karima gaat naar de juf; werk is af.
- 3 Sonja heeft ruzie; ze slaat vriendin.
- 4 Paul heeft honger; maag knort.
- 5 Mijn moeder is naar de kapper; haar wordt geknipt.
- 6 Vader moet met de bus; fiets is stuk.

Blok 12

1 Geen kleuters meer.

(verkleinwoorden)

Lees dit verhaaltje eens.

In het kleuterklasje:

Pietje, doe je jasje uit.

Hang je dasje ook maar op.

Haal je stoeltje van je tafeltje.

En zet je tasje maar daar neer.

Pak je boekje en schriftje.

Je hebt ook een potloodje nodig.

We gaan een kwartiertje aan het werk.

Als we gaan spelen, mag je je appeltje opeten.

Kinderachtig, hè?

Maak elk klein woord weer groot.

Doe het zo:

kleuterklasje - kleuterklas

Pietje -

..... -

..... -

2 Weer een raar verhaal.

(zinsvolgorde)

De stukjes in de zin staan niet goed.

Weet je nog, hoe je de zin weer goed kan maken?

Begin met het vetgedrukte woord.

Schrijf het verhaal goed in je schrift.

1 **Morgen** - naar het zwembad - ga ik

2 de glijbaan - **Ik vind** - heel leuk

3 van de springplank - **Ik kan** - goed - duiken

4 wedstrijdjjes - **Ik doe** - met mijn vriendje

5 van hem - meestal - **Ik verlies**

6 nog beter - oefenen - **Ik ga**

7 **Dan** - winnen - van hem - kan ik

3 Weet je er nog meer?

(denkrelaties)

Er staan steeds drie dingen die met elkaar te maken hebben.
Kun jij er nog iets van hetzelfde bij bedenken?

Schrijf ze alle vier achter elkaar in je schrift.

1 Koffie - thee - melk -

2 Stoel - tafel - kachel -

3 Appel - peer - citroen -

4 Trui - broek - rok -

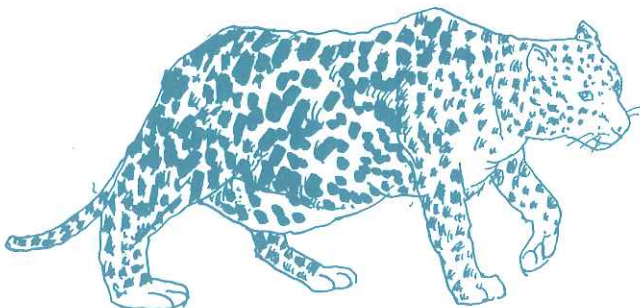
De volgende zijn een beetje lastiger:

5 Beker - kopje - kom -

6 Tijger - leeuw - luipaard -

7 Melk - kwark - yoghurt -

8 Lego - blokken - popje -

Blok 12

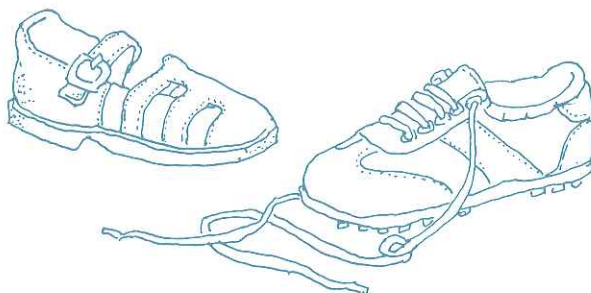
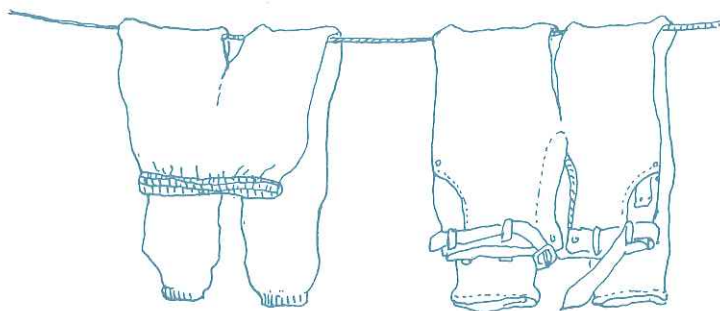
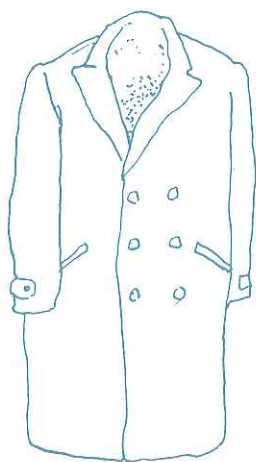
4 Hoe gaat het dicht?

(taalschat)

Kleren kun je op veel manieren dicht maken.
Kijk maar goed naar het plaatje.

Schrijf de zinnen netjes over en vul de goede sluiting in.

1 Een jas sluit je met	of met een	elastiek
2 Sandalen sluit je vaak met een		rits
3 Aan voetbal-schoenen zitten lange		knopen
4 Veel broeken sluiten met een en		riem
een		veters
5 In sommige broeken zit alleen		gesp
6 Je kunt ook nog een om je broek doen.		knoop

5 Lachen of huilen?

(tegenstellingen)

Schrijf in je schrift alleen de vetgedrukte woorden.

1 Ik doe de deur open ,	Fatima doet de deur	te laat
2 Jij bent nog net op tijd ,	maar Robert is	dicht
3 De oude mensen wandelen ,	de kinderen	rennen
4 Wat schreeuw jij hard,	kun je ook	krijg
5 Met een spelletje kun je winnen of		fluisteren
6 Als je mij die pen geeft ,	jij mijn potlood.	verliezen

6 Mijn, zijn of haar.

(voornaamwoorden)

Ik eet mijn brood,
hij eet zijn brood,
zij eet haar brood.

*Schrijf de zinnen in je schrift
en vul in: mijn - zijn - haar*

Goed opletten, het woordje moet kloppen met ik,
met hij (of een jongensnaam) of met zij
(of een meisjesnaam).

- 1 Ik pak schrift.
- 2 Aydin gaat straks bij vriendje spelen.
- 3 Sandra heeft boek uit.
- 4 Peter speelt met lego.
- 5 Ayse helpt moeder met koken.
- 6 Zij heeft een leuk speldje in haar.
- 7 Tom is tas vergeten.
- 8 Ik kam haar.

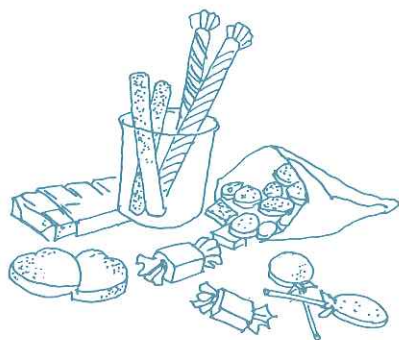
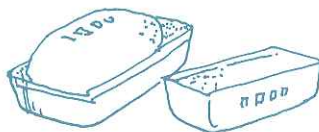
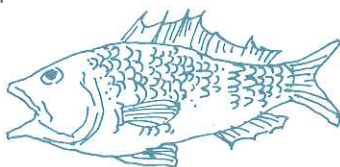
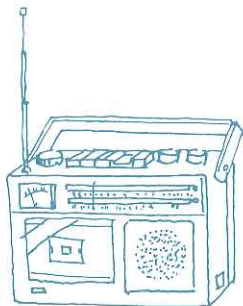
Blok 12

7 Alfabet.

A-B-C-D-E-F-G-H-
I-J-K-L-M-N-O-P-
Q-R-S-T-U-V-W-X-Y-Z

Weer 10 letters erbij.
De Q en de Y zijn heel lastig,
maar bij de andere nieuwe letters
kun je vast wel wat bedenken.
Als je zelf niets weet,
kijk dan maar goed
naar de tekening.

Q -
R -
S -
T -
U -
V -
W -
X -
Y -
Z -

8 Hoe noem je het?

(samenstellingen)

Weet je het nog?

Een broek waar je in kunt zwemmen,
noem je een zwem-broek.

Van twee woorden hebben we één nieuw woord
gemaakt.

Probeer jij dit nu ook. Pas wel op bij het plakken.

lezen	1 Ik pak eenboek.
knikkeren	2 Ik heb een grotezak.
springen	3 Ik pak mijntouw.
spelen	4 Ga je mee naar detuin?
klimmen	5 Dan gaan we eerst in hetrek.
glijden	6 En daarna van debaan

10 Raadseltjes.

(taalschat)

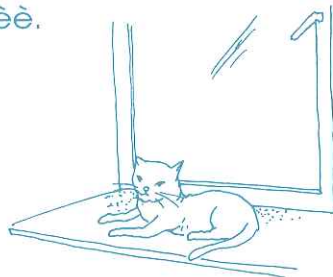
Vind jij raadseltjes ook zo leuk?

Probeer te raden om welk beest het gaat.

Schrijf steeds de beide zinnen in je schrift.

Je kunt kiezen uit: koe - mus - poes - schaap - tijger - kip

- [illegible]

- 10*** Kun je zelf ook nog 1 of 2 raadseltjes bedenken?
Schrijf die dan ook in je schrift.

Blok 13

1 De hobby van Murat.

(voornaamwoorden)

Je vult '**zijn**' in als het over iets gaat dat van Murat is.

Je vult '**hij**' in als je ook **Murat** in kan vullen.

Kijk eens of je het weet.

Schrijf het verhaaltje in je schrift.

1 Murat is op weg naar het zwembad.

2 Hij heeft snorkel meegenomen.

3 heeft ook een duikbril.

4 Bij de kassa moet een kaartje kopen.

5 Het geld zit in portemonnee.

6 In het kleedhokje doet zwembroek aan.

7 En dan gaat gauw het water in.

8 zet duikbril op en doet snorkel
in mond.

9 Dat is leuk: nu kan goed onder water kijken.

2 Weet jij hoe laat het is?

(taalschat)

Misschien heb je vandaag gym of handenarbeid,
handwerken of OETC of schooltelevisie.

Als er twee dingen 's ochtends zijn,

moet je eerst opschrijven wat het eerst gebeurt.

Doe het zo:

's ochtends:

.

's middags:

.

3 Welk woord kan er weg?

(bijvoeglijk naamwoord)

In de volgende zinnen kun je één woord weglaten.

Er staat dan nog steeds hetzelfde.

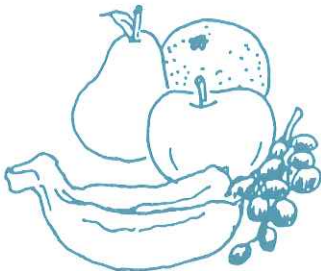
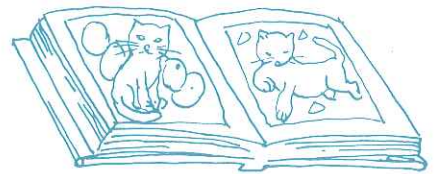
Alleen weet je er iets minder van.

Kijk maar eens: Mijn moeder kookt lekkere soep.

Mijn moeder kookt soep.

Schrijf alleen de kortere zin in je schrift.

- 1 Rabi is mijn beste vriendje.
- 2 Dat is een blauwe pen.
- 3 Hij woont in die drukke straat.
- 4 Geef mij ook wat zoute pinda's.
- 5 Ik wil een grote appel.
- 6 In dat boek staan leuke tekeningen.

4 Welk woordje is er weg?

(voorzetsels)

Weet jij wat er op de puntjes moet staan?

Lees eerst alle zinnen door.

Je mag elk woordje maar één keer gebruiken.

Schrijf de zinnen in je schrift.

- 1 Luister goed de meester,
- 2 Hij vertelt iets Turkije.
- 3 Het is een verhaal de hoca,
- 4 Daar moeten wij lachen.

Kies uit: over - van - naar - om

Blok 13

5 Raadseltjes.

(taalschat)

Probeer te raden waar het raadsel over gaat.
Als je denkt dat je alles weet, kun je eerst
een papiertje op de antwoorden leggen.

Schrijf alle raadsels met antwoord in je schrift.

1 Je kunt ermee schrijven en tekenen.

Dat is een

pan

2 Je kunt er rijst en soep in koken.

Dat is een

pen

3 Je kunt erin lezen en erom lachen.

Dat is een

boek

4 Je kunt ermee poetsen en dweilen.

Dat is een

doek

5 Je kunt ermee roeren en eten.

Dat is een

wol

6 Je kunt er sokken en truien van breien.

Dat is

papier

7 Je kunt erop tekenen, schrijven en er op schrijven.

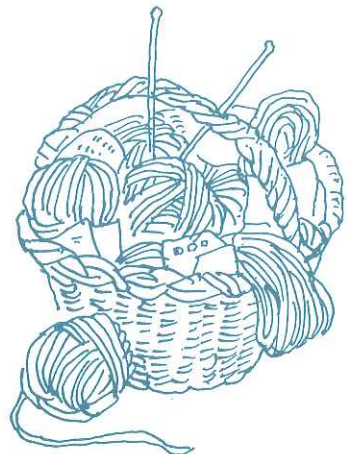
Dat is

potlood

8 Je kunt ermee kleuren en je kunt het slijpen.

Dat is een

lepel

SAMEN

6 Ra, ra, wat is het?

(lettergrepen)

Kun je van de volgende stukjes woorden maken?

Je mag de stukjes meer dan één keer gebruiken.

Je hoeft niet alle stukjes te gebruiken.

Alle woorden hebben met de groentewinkel te maken.

1 si.

2 pak.

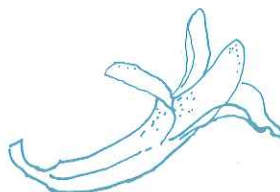
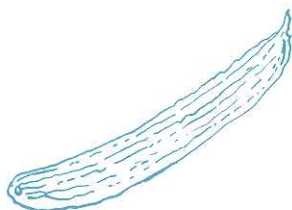
3 kom.

4 ba.

5 to.

si - pak - naas - kom - ba - kom - ap -

soi - to - pel - mer - maat - naan

7 Er is een woordje weg.

(zinsstructuur)

Let goed op, dit is best lastig.

Je moet op de puntjes *heeft* of *heb* invullen.

Bij **ik** hoort **heb**.

Bij **hij** hoort **heeft**.

Schrijf de zinnen goed in je schrift.

1 De meester een verhaal verteld.

2 Ik goed geluisterd.

3 Maar ik het niet goed begrepen.

4 Toen ik het aan de meester gevraagd.

5 Hij het uitgelegd.

BLOK 13

8 Alfabet.

Weet jij wat er komt tussen de a en de c?

Juist, de b.

Maak in je schrift de volgende rijtjes af.

k - .. - m

e - .. - g

x - .. - z

q - .. - s

c - .. - .. - f

h - .. - .. - k

m - .. - .. - p

u - .. - .. - x

9 Zeg het met dieren.

(figuurlijk taalgebruik)

Pauwen zijn trots op hun veren.

Je kunt van iemand zeggen: hij is zo trots als een pauw.

Zoek het goede woord uit.

Schrijf de zinnen in je schrift.

1 Zo sterk als een

2 Honger als een

3 Zo slim als een

4 Trouw als een

5 Snel als een

6 Langzaam als een

vos

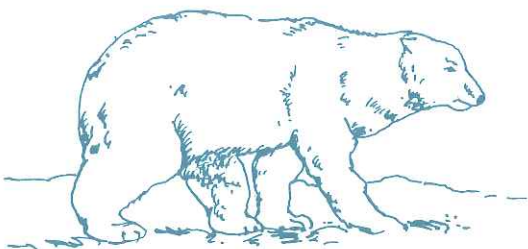
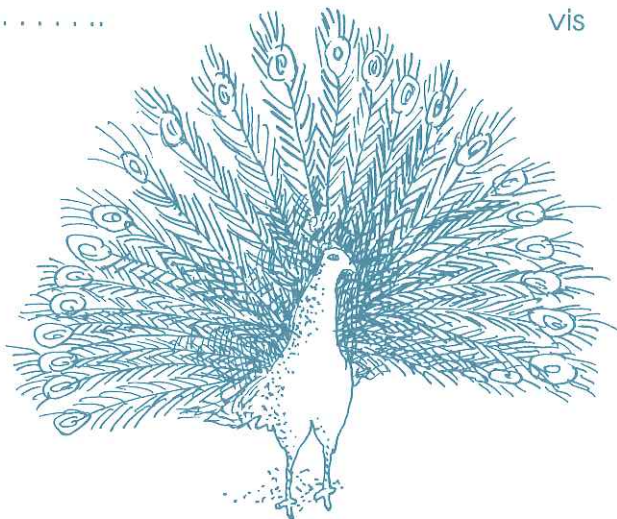
paard

beer

slak

hond

vis

1 Naar het circus.

(taalschat)

In het volgende verhaaltje zitten vier fouten.
Zie jij ze?

Schrijf het lesje over en vul de goede woorden in.

- 1 Vandaag gaan we naar het circus.
- 2 Dat is heel leuk.
- 3 Iedereen staat op de banken.
- 4 De clowns doen malle kunsten.
- 5 Er is ook een man die vuur eet.
- 6 De koelen springen door de hoepel.
- 7 De acrobaten doen kunsten op een balkon.
- 8 In de pauze krijgen we warm eten.

2 Netjes in de rij.

(verkleinwoorden)

Lees de verklein-woorden eerst door.

Je moet zoeken naar woorden met -je, -tje, en -pje aan het eind. Let op, want de rijtjes worden niet even lang.

Zet ze netjes in drie rijtjes.

-je	-tje	-pje
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

boompje - rokje - truitje - bloempje - kindje - boekje -
stoeltje - deurtje - zusje - broertje - koekje - patatje -
bankje - raampje - hondje - visje - potloodje - stoepje -
snoepje - straatje

Blok 14

SAMEN

3 Kun jij dat ook?

(zinsstructuur)

Deze les is best moeilijk.

Daarom mag je hem met z'n tweeën maken.

Jullie gaan elke zin drie keer veranderen -
telkens neem je een ander stukje.

Het gaat zo: Jan heeft een step.

Ahmed heeft een step.

Jan **krijgt** een step.

Jan heeft **een bal**.

Op de puntjes moeten jullie een ander woord bedenken.

Schrijf alle 4 de zinnen in je schrift.

1 Fadla gaat naar school.

2 gaat naar school.

3 Fadla naar school.

4 Fadla gaat

5 Mama bakt een taart.

6 bakt een taart.

7 Mama een taart.

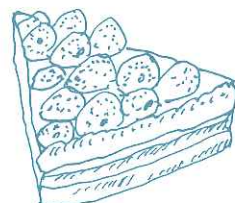
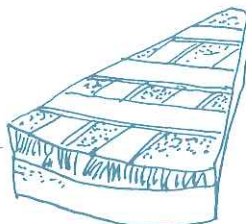
8 Mama bakt

9 Omar eet een broodje.

10 eet een broodje.

11 Omar een broodje.

12 Omar eet

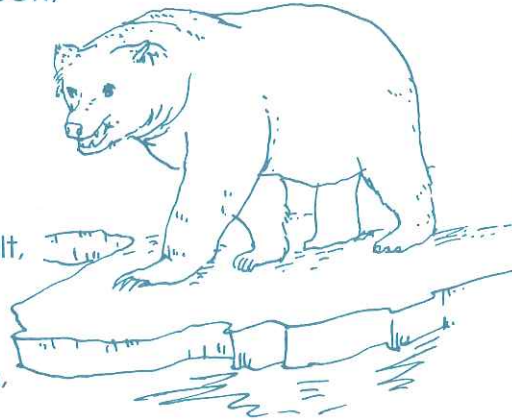

4 Nieuwe woorden maken.

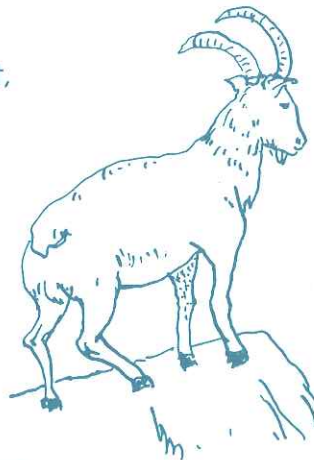
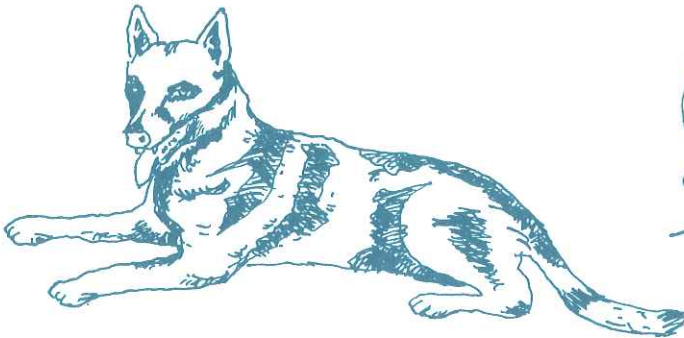
(samenstellingen)

Probeer jij het ook eens:

- 1 Een beer die op en onder het ijs leeft,
noem je een ij.
- 2 Een doek voor je handen,
noem je een h.
- 3 De vakantie in de zomer,
noem je z.
- 4 En de vakantie die in de herfst valt,
heet h.

- 4* 5 Een boek waar sprookjes in staan,
noem je een sp.boek.
- 6 Een bord waar je soep uit kunt eten,
noem je een s.
- 7 Een hond die het huis bewaakt,
noem je een w.
- 8 Een geit die in de bergen woont,
noem je een b.

5 Alfabet.

Zet de volgende woorden in de goede volgorde
onder elkaar in je schrift:

olifant - slurf - flapoor - circus - trompet -
tent - apen - publiek - muziek - leeuw - kunstje

Blok 14

6 Kijk, dit is mijn hand.

(taalschat)

Trek je hand over in je schrift. Schrijf de nummers erbij.

Schrijf de nummers ook onder elkaar in je schrift.

Zet er dan het goede woord bij.

duim - wijsvinger - middelvinger - ringvinger -
pink - nagels - pols

1 =

2 =

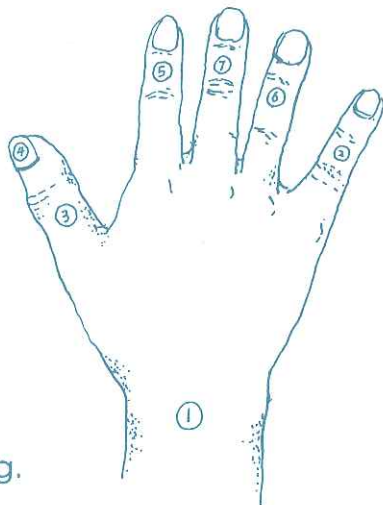
3 =

4 =

5 =

6 =

7 =

Teken op de ringvinger een mooie ring.

7 Eén hoort er niet bij.

(denkrelaties)

Er staan steeds vier woorden bij elkaar.

Drie daarvan hebben met elkaar te maken,

één hoort er niet bij.

Schrijf de drie woorden die bij elkaar horen in je schrift.

Reus - kabouter - fee - kapper

Beker - bord - mes - pan

Koken - lezen - stofzuigen - afwassen

Bloemkool - brood - sla - kouseband

7* Bakker - postbode - melkboer - slager

T.v. - video - radio - film

Hagelslag - kaas - stroop - jam

8 Een spannend verhaal.

(zinsstructuur)

Lees de zinnen eerst door.
Zoek de goede woorden uit het rijtje.

Schrijf de zinnen goed in je schrift.

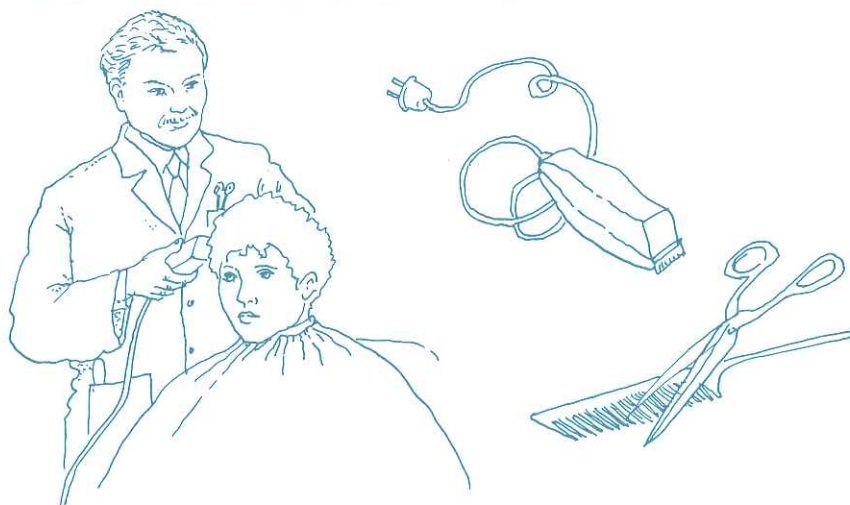
1 Heb je het?	geweest
2 Er is gisteren brand in de speeltuin.	gestookt
3 Grote jongens hebben een vuurtje	gehoord
4 De brandweer is	geblust
5 Ze hebben het vuur	gekomen

9 Naar de kapper.

(taalschat)

In dit verhaaltje zijn de zinnen niet af.
Weet jij hoe het moet?
Misschien weet je niet alles.
Begin dan met de woorden, die je zeker weet.

1 Ik ga naar de	korter
2 Mijn haar moet	leuk
3 Dat vind ik niet	kapper
4 Maar het moet van mijn	moeder
5 Eerst kamt de kapper mijn	kam
6 Dat doet hij met de	schaar
7 Mijn haar knipt hij met een	haar
8 En voor mijn nek gebruikt hij een	tondeuse

Blok 15

1 Chu-ming kan toveren.

(zinsvolgorde)

Wil je weten hoe?

*Zet de stukjes op de goede plaats.
Begin met het vetgedrukte woord.*

1 bloemen - kopen - **De jongens**

2 **Zij** - rode - willen

3 **De man** - alleen - witte - heeft

4 **Chu-ming** - inkt - doet - bij de bloemen

5 **Nu** - rood - toch - worden ze

2 Welk seizoen?

(taalschat)

Op elke regel staan twee stukjes.

Het ene stukje gaat over de winter, het andere over de zomer.

Je mag zelf kiezen waar je verhaaltje over gaat:

over de zomer of over de winter.

Schrijf de goede zinnen in je schrift.

De bomen zijn kaal.

- Er zitten veel blaadjes aan de bomen.

Vaak is het lekker weer.

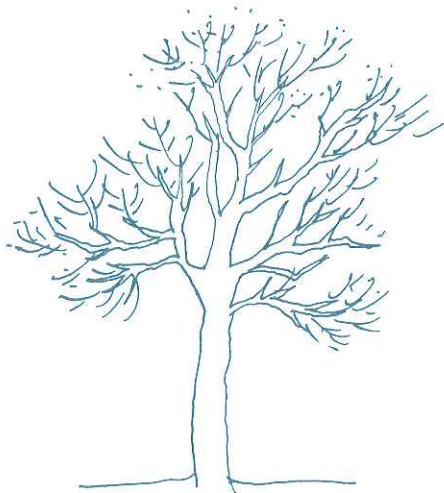
- Meestal is het buiten koud.

Je hoeft soms geen jas aan.

- Je moet een warme jas aan.

De kachel is uit.

- De kachel brandt.

3 Weet jij een leuke naam?

(denkrelaties)

Een hond heet soms Woef, omdat hij dat geluid maakt.
 En een geit heet vaak Sikje, omdat hij een soort baardje heeft.
 En het varkentje uit Winnie de Poeh heet Knorretje.

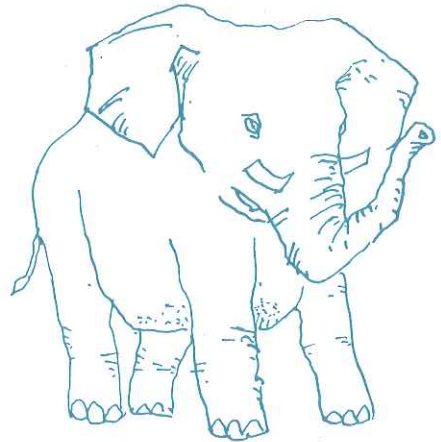
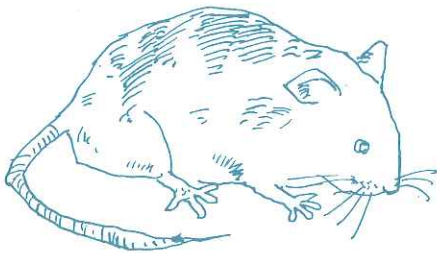
Verzin namen voor:

- 1 een kanarie -
- 2 een beer -
- 3 een konijn -
- 4 een poes -

Is het gelukt?

Probeer het ook eens met:

- 5 een olifant -
- 6 een ezel -
- 7 een muisje -
- 8 een vos -

4 Maak er meer van.

(meervouden)

Vul op de puntjes het meervoud in.

- boek 1 In de klas zijn veel
- fiets 2 Hoeveel staan er voor de school?
- schrift 3 De juf heeft alle
- stoel 4 Onze moeten om 3 uur op de tafel.
- deur 5 Bij mij thuis zijn alle geel.

Blok 15

- 4* Er verandert nóg een woord.

Schrijf hier alleen het tweede stuk in je schrift.

1 De meeuw vliegt weg.	De m. vl. weg.
2 De vrouw gaat naar
de markt.	De v. g. naar
de markt.
3 Die bloem is geel.	Die b. z. geel.
4 De broek is zwart.	De b. z. zwart.
5 Het antwoord is goed.	De a. z. goed.
6 Mijn vriend komt morgen.	Mijn v. k. morgen.

5 Waar komt het streepje?

(lettergrepen)

We gaan weer woordjes in stukken hakken.

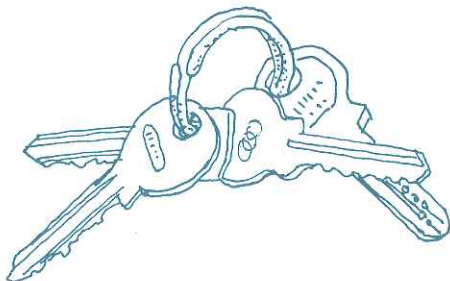
Tussen die twee stukjes komt een streepje.

Zeg steeds eerst zachtjes het woord.

Dan hoor je waar het streepje moet.

Schrijf het zo op:

iemand	ie-mand
stuiver	stui-ver
winter	
dokter	
zuster	
gulden	
wortel	
gordijn	
tijger	
sleutel	
vleugel	
antwoord	

6 Briefjes.

(denkrelaties)

Als je elkaar niet ziet, maar toch iets wil zeggen kun je dat doen met een briefje. Probeer eens uit te zoeken wie de volgende briefjes geschreven hebben.

Schrijf de letters in je schrift.

Schrijf erachter welk briefje erbij hoort.

- 1 Naïma schrijft onder de les een briefje naar Bouchra.
- 2 Fadma moet boodschappen doen.
- 3 Moeder schrijft een briefje aan de juf.
- 4 Moeder, als ze na schooltijd niet thuis is.
- 5 Een kind aan zijn moeder.

Briefje a hoort bij zin

Kun je zelf ook zo'n briefje voor iemand maken?

a.

c.

b.

d.

e.

Blok 15

7 Raadseltje.

(zinsstructuur)

In dit verhaaltje is telkens een woord weggelaten.
Weet jij om welk woord het gaat?

Schrijf het verhaaltje in je schrift.

- 1 Gisteren we buiten gespeeld.
- 2 We heel erg gelachen.
- 3 We een grap uitgehaald.
- 4 We iedereen gevraagd: "Hoe heet het hondje van de brandweer?"
- 5 We heel veel namen gehoord.
- 6 Er was maar één meneer die het wist.

Weet jij het antwoord?

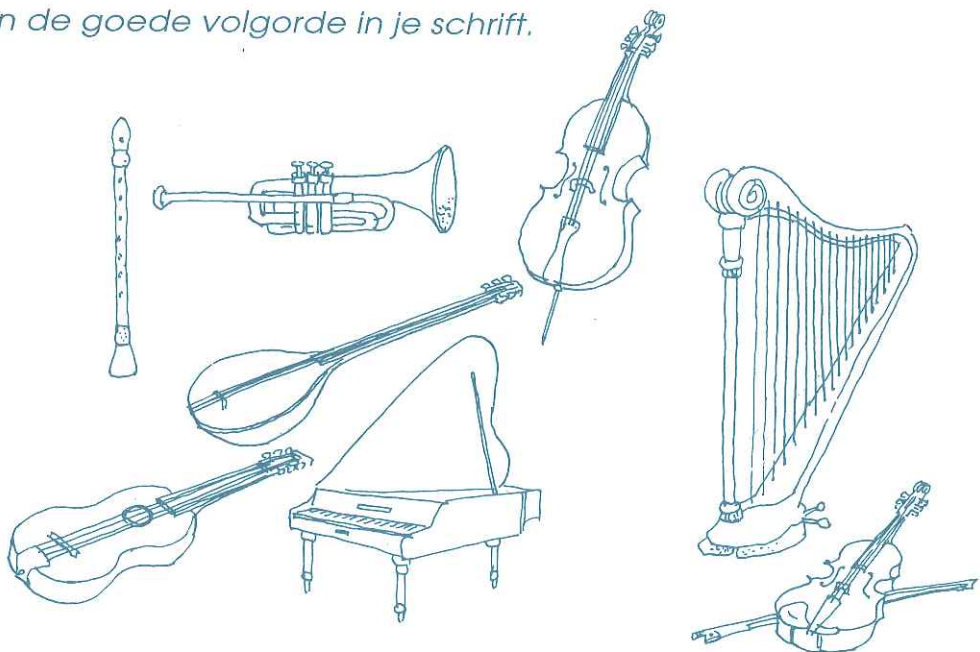
8 Alfabet.

Schrijf de letters van het alfabet op een los blaadje
(netjes onder elkaar).

Zet de volgende woorden bij de goede letters.

piano - trompet - viool - saz - fluit - gitaar - harp - bas

*Schrijf de namen van de muziekinstrumenten
in de goede volgorde in je schrift.*

9 Een prijs!

(voornaamwoorden)

Dit lesje gaat over Claudia.

Lees dit verhaaltje eens door en probeer op de puntjes het goede woord in te vullen: **zij** als het over Claudia gaat; **haar** als het over iets van Claudia gaat.

Schrijf het verhaaltje in je schrift.

- 1 Claudia zit op turnen.
- 2 Dat vindt erg leuk.
- 3 Elke dinsdag gaat naar les.
- 4 gaat met vriendinnen.
- 5 Claudia doet erg best.
- 6 wil graag heel goed worden.
- 7 Volgende week is er een wedstrijd.
- 8 wil dan een prijs winnen.
- 9 De ringen zijn beste onderdeel.

Blok 16

1 Familie.

(denkrelaties)

In dit lesje moet je de namen van je broertjes en zusjes invullen.
Als je geen broertjes of zusjes hebt, ben je snel klaar.

Neem het schema over in je schrift.

Vul dan op de stippeltjes hun namen in.

Als er geen stippeltjes genoeg zijn, maak je er gewoon bij.
Heb je maar één broer of zus, dan laat je de rest gewoon open.

SAMEN

2 Steeds anders.

(zinsstructuur)

Je kunt met deze stukjes 24 zinnen maken.
Kun je ze allemaal vinden? Let op, niet alles kan.
Maak in ieder geval acht zinnen.

Schrijf de zinnen in je schrift.

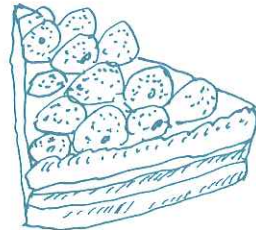
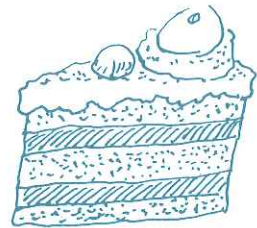
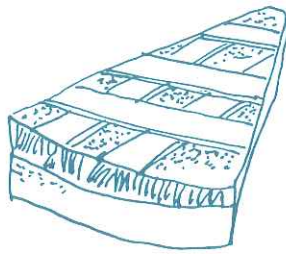
Ahmed	leest	een boek
Fatma	koopt	de krant
Moeder	krijgt	een brief

3 Nieuwe woorden maken.

(samenstellingen)

Thee-doek, hand-doek en zak-doek eindigen
allemaal op doek. Het zijn soorten doeken.
Dat kan ook met andere woorden.
Probeer het eens mettaart.
Wat voor soort taart ken je?
Kijk maar eens naar het plaatje.

.taart
.taart
.taart

En op welke plekken kun je pijn hebben?

.pijn
.pijn
.pijn
.pijn
.pijn

Kun je zelf nog meer zulke rijtjes bedenken?

Blok 16

4 Weet jij het?

(tegenstellingen)

Het gaat hier weer om woorden,
die precies het omgekeerde van elkaar zijn.

Schrijf het goede woord op de juiste plek.

1 's Avonds doe je de gordijnen	
's morgens doe je ze weer	open/dicht
2 Gisteren was de asbak, vandaag	
is hij met peuken.	leeg/vol
3 Mijn opa is, ik ben	jong/oud
4 Een dolk is, een zwaard is soms	krom/recht
5 Die straat is, deze steeg is erg	smal/breed

5 Korte zinnen.

(zinsstructuur)

Weet je het nog?

De lange zin is: Mijn moeder kookt soep in een pan.

De korte zin is: Mijn moeder kookt.

Schrijf de lange zin in je schrift.

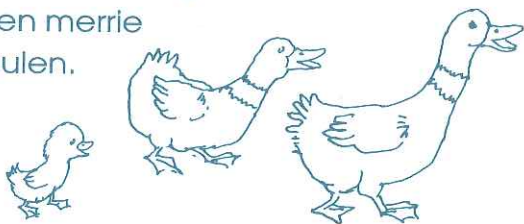
Zet de korte zin eronder.

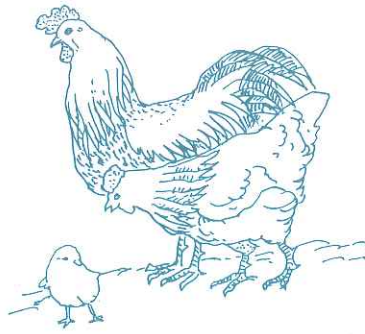
- 1 Ik eet brood met kaas.
- 2 Mijn broer speelt op het plein.
- 3 Mijn moeder naait een nieuwe rok.
- 4 Mijn vader werkt op de markt.
- 5 Mijn broertje gooit met een bal.
- 6 Ik spring met mijn nieuwe springtouw.

6 Allemaal familie.

(denkrelaties)

Een mannetjes-paard noem je een hengst,
een vrouwtjes-paard heet een merrie
en hun jong noem je een veulen.

vader	moeder	kind
hengst	merrie	veulen
haan		
ram		
stier		
.....		

6* Weet je zelf nog andere?

7 Welke zinnen horen bij elkaar? (denkrelaties)

Je ziet hieronder steeds twee zinnen die bij elkaar horen.

In de eerste zin gebeurt er iets.

In het tweede rijtje lees je hoe het afloopt.

Zoek jij de zinnen nu bij elkaar.

Schrijf ze in je schrift.

1 Colin valt	- ik heb het warm.
2 Frank plaagt Laila	- hij moet huilen.
3 Het glas is omgevallen	- zij wordt boos.
4 Ik heb hard gerend	- er ligt water op tafel.
5 Ik heb me verslapen	- ze heeft vlekken op haar jurk.
6 Mama staat te koken	- we gaan zo eten.
7 Fadla heeft geverfd	- ik kwam te laat op school.
8 We hebben geknipt	- er liggen snippers op de grond.

Blok 16

8 Alfabet.

Probeer de namen van de bloemen in de volgorde van het alfabet te zetten. Schrijf als hulp het alfabet onder elkaar op een los blaadje.

Schrijf in je schrift de namen van de bloemen goed onder elkaar.

roos - tulp - krokus - hyacint - anjer - sneeuwklokje
paardebloem - zonnebloem

9 Twee kleine verhaaltjes.

(zinsstructuur)

Schrijf de zinnen goed in je schrift.

1 Mijn broertje was	gestreken
2 Zijn broek was toen vies	gewassen
3 Mijn moeder heeft de broek	geworden
4 En daarna	gevallen
9* 5 Gister ben ik naar de tandarts	gevuld
6 Hij heeft goed in mijn mond	geweest
7 Hij heeft maar één gaatje	geboord
8 En dat heeft hij meteen	gekeken
en	gevonden

Blok 17

1 Raadseltjes.

(taalschat)

De volgende raadseltjes gaan over beroepen.

Als je er één niet weet, ga dan door met de raadseltjes die je wel weet.

Schrijf alle zinnen in je schrift.

Wat ben ik?

1 Ik kook, werk en lees mijn kinderen voor.

Ik ben markt-koopman

2 Ik roep de hele dag: "Mooie appels".

Ik ben moeder

3 Ik bak brood, koekjes en taart.

Ik ben bakker

4 Ik boor gaatjes en maak tanden schoon.

Ik ben schilder

5 Ik schuur en verf deuren.

Ik ben tand-arts

1* Waar werk ik?

6 Ik verkoop sigaretten, strippen-kaarten en strip-boeken.

Ik werk in een groente-winkel

7 Ik verkoop voer, hokken en glazen bakken.

Ik werk in een sigaren-winkel

8 Ik verkoop fruit, verse groente en groente in blik.

Ik werk in een dieren-winkel

9 Ik verkoop truien, broeken en jassen.

Ik werk in een kleding-winkel

2 Zoek maar uit.

(zinsstructuur)

Hoeveel zinnen kun je maken met de volgende stukjes?

Neem steeds 1 stukje uit elk rijtje.

Je mag dezelfde stukjes in verschillende zinnen gebruiken.

Schrijf de zinnen in je schrift.

Marga	gaat	naar Marokko
Hij	blijft	in Nederland
Zij	woont	thee
Dennis	lust	naast mij

3 Steeds langer.

(bijvoeglijk naamwoord)

Als je leest: "Ik heb een trui", dan weet je nog niet hoe die trui er uit ziet of wat voor kleur hij heeft.

Dat soort dingen kun je er allemaal bij schrijven.

Kijk maar: Ik heb een trui.

Ik heb een rode trui.

Ik heb een warme rode trui.

Probeer jij dat ook eens.

Schrijf telkens alleen de laatste zin op.

1 Mijn oma heeft een hond.

Mijn oma heeft een hond.

Mijn oma heeft een hond.

2 Mijn moeder naait een jurk.

Mijn moeder naait een jurk.

Mijn moeder naait een jurk.

3 Daar staat een boom.

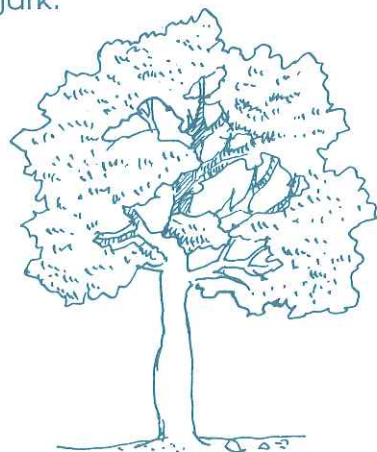
Daar staat een boom.

Daar staat een boom.

4 Wij hebben een auto.

Wij hebben een auto.

Wij hebben een auto.

Blok 17

4 Verzin een ander woord.

(zinsstructuur)

In elke zin staat een vetgedrukt woord.
Verzin jij daar eens een ander woord voor.
Het gaat zo: ik lees een boek.
ik lees een brief.

*Schrijf de volgende zinnen in je schrift.
Verander het vetgedrukte woord.*

- 1 **Het verhaal** is heel spannend.
- 2 Ga je mee naar **de film**?
- 3 Kom je straks spelen met **mijn autootjes**?
- 4 We gaan straks **voetballen**.
- 5 Voor mijn verjaardag krijg ik **een bal**.
- 6 Ik lust heel graag **patat**.
- 7 Dat liedje vind ik **leuk**.
- 8 Die bloem is mooi **rood**.

5 Niet . . . , maar . . .

(tegenstellingen)

Schrijf de zinnen goed in je schrift.

- 1 Sla kun je niet koken, dat eet je
- 2 Gisteren was mijn schoen nog heel, maar nu is hij
- 3 Je moet niet zo hard praten, zeg het maar
- 4 Jullie auto is oud, die van ons is
- 5 Vandaag is het buiten niet warm, maar
- 6 De stoep is niet schoon, maar

6 Maak de zinnen af.

(zinsstructuur)

Het laatste woord van elke zin is vergeten.
Zoek jij eens uit welk woord er moet staan.
Lees eerst alle zinnen.

Schrijf de zinnen goed in je schrift.

1 De juf heeft een verhaal	geluisterd
2 Ik heb goed	gemaakt
3 Daarna heb ik er iets over	geschreven
4 En ik heb er een tekening bij.	verteld
5 We hebben net buiten	gevochten
6 Ali en Murat hebben	uitgescholden
7 Ze hadden elkaar	gekregen
8 En nu hebben ze straf	gespeeld

7 Van één naar meer. (meervouden en lettergrepen)

Let er goed op: als je van aap apen maakt,
verdwijnt er één -a-. De woorden rijmen steeds.
Kijk dus steeds goed naar de eerste.

Schrijf de woorden netjes over in je schrift.
Verdeel de woorden in stukjes.

aap	a-pen	boom	bo-men
schaap		droom	dr.
teen	te-nen	uur	u-ren
been		muur	
steen		stuur	

7* Kun je dat ook met de volgende woorden?

boot	bo-....	week	we-....
poot		steek	
sloot		beek	
traan	tra-....	beer	be-....
baan		peer	
zwaan		heer	

Blok 17

8 Geheimschrift.

(alfabet)

a = 1

b = 2 enz.

Schrijf alle letters met de cijfers in je schrift.

Kun je nu je eigen naam in cijfers schrijven?

En kun je lezen wat hier staat?

8 - 5 - 20 9 - 19 2 - 9 - 10 - 14 - 1

22 - 1 - 11 - 1 - 14 - 20 - 9 - 5!

Misschien kun je aan iemand uit de klas een geheime boodschap sturen.

SAMEN

9 Geheimzinnige woorden.

(samenstellingen)

Kus-doek komt van kus-hand en hand-doek.

Het laatste stukje van het eerste woord is hetzelfde als het eerste stukje van het tweede woord.

Weet jij waar de volgende woorden vandaan komen?

vuilnis-doek komt van vuilnisz.
 en z.doek.

dak-steen komt van dakg.
 en g.steen.

verjaardags-zaal komt van verjaardagsf.
 en f.zaal.

9* Kunnen jullie er zelf ook een bedenken?

Samen kom je vast wel op zo'n geheimzinnig woord.

OVERZICHT DEELVAARDIGHEDEN

MORFOLOGIE

SAMENSTELLINGEN

BLOK 3	OEF. 6, 6*
BLOK 6	OEF. 3, 3*
BLOK 7	OEF. 3
BLOK 8	OEF. 3, 3*
BLOK 10	OEF. 4
BLOK 12	OEF. 8
BLOK 14	OEF. 4
BLOK 16	OEF. 3
BLOK 17	OEF. 9, 9*

WOORDVORMING

BLOK 10	OEF. 6
---------	--------

VERKLEINWOORDEN

BLOK 1	OEF. 4
BLOK 4	OEF. 5
BLOK 8	OEF. 7
BLOK 10	OEF. 1
BLOK 12	OEF. 1
BLOK 14	OEF. 2

MEERVOUDEN

BLOK 7	OEF. 2, 2*
BLOK 11	OEF. 2, 2*
BLOK 15	OEF. 4, 4*
BLOK 17	OEF. 7, 7*

WOORD- EN ZINSBETEKENIS

TEGENSTELLINGEN

BLOK 1	OEF. 2
BLOK 4	OEF. 2
BLOK 9	OEF. 3
BLOK 11	OEF. 6
BLOK 12	OEF. 5
BLOK 16	OEF. 4
BLOK 17	OEF. 5

DENKRELATIES

BLOK 2	OEF. 2
BLOK 2	OEF. 4
BLOK 3	OEF. 4, 4*
BLOK 4	OEF. 4

OVERZICHT DEELVAARDIGHEDEN

DENKRELATIES

BLOK 5	OEF. 7, 7*
BLOK 6	OEF. 2
BLOK 6	OEF. 5, 5*
BLOK 6	OEF. 6, 6*
BLOK 7	OEF. 6
BLOK 8	OEF. 6
BLOK 9	OEF. 2, 2*
BLOK 9	OEF. 6
BLOK 10	OEF. 2
BLOK 12	OEF. 3
BLOK 14	OEF. 7
BLOK 15	OEF. 6

VOORNAAMWOORDEN

BLOK 1	OEF. 5
BLOK 2	OEF. 6
BLOK 5	OEF. 6
BLOK 8	OEF. 8
BLOK 10	OEF. 5
BLOK 11	OEF. 8
BLOK 12	OEF. 6
BLOK 13	OEF. 1
BLOK 15	OEF. 9

TAALSCHAT

BLOK 2	OEF. 1
BLOK 2	OEF. 5
BLOK 3	OEF. 1
BLOK 3	OEF. 5
BLOK 4	OEF. 3
BLOK 4	OEF. 6
BLOK 5	OEF. 2
BLOK 5	OEF. 5
BLOK 6	OEF. 7
BLOK 7	OEF. 7
BLOK 7	OEF. 8
BLOK 8	OEF. 1
BLOK 8	OEF. 2
BLOK 9	OEF. 5
BLOK 9	OEF. 7
BLOK 9	OEF. 8
BLOK 10	OEF. 8
BLOK 11	OEF. 1
BLOK 11	OEF. 4, 4*
BLOK 11	OEF. 5, 5*
BLOK 12	OEF. 4
BLOK 12	OEF. 9, 9*
BLOK 13	OEF. 2
BLOK 13	OEF. 5

OVERZICHT DEELVAARDIGHEDEN

TAALSCHAT

BLOK 13	OEF. 1
BLOK 14	OEF. 6
BLOK 14	OEF. 9
BLOK 15	OEF. 2
BLOK 15	OEF. 3
BLOK 16	OEF. 1
BLOK 16	OEF. 6
BLOK 16	OEF. 7
BLOK 17	OEF. 1, 1*
BLOK 17	OEF. 2

FIGUURLIJK TAALGEBRUIK

BLOK 6	OEF. 4
BLOK 13	OEF. 9

ZINSBETEKENIS

BLOK 1	OEF. 3
BLOK 3	OEF. 3
BLOK 10	OEF. 1

WOORDENSCHAT

BLOK 5	OEF. 8
BLOK 6	OEF. 8

ZINSSTRUCTUUR

ZINSKERN EN ZINNEN KORTER OF LANGER MAKEN

BLOK 3	OEF. 2
BLOK 10	OEF. 3

ZINSVOLGORDE EN ZINNEN VRAGEND MAKEN

BLOK 4	OEF. 1
BLOK 5	OEF. 4
BLOK 9	OEF. 4
BLOK 12	OEF. 2
BLOK 15	OEF. 1

ZINSSTRUCTUUR

BLOK 7	OEF. 1
BLOK 7	OEF. 5
BLOK 8	OEF. 4
BLOK 8	OEF. 5
BLOK 11	OEF. 3
BLOK 13	OEF. 7

OVERZICHT DEELVAARDIGHEDEN

ZINSSTRUCTUUR

BLOK 14	OEF. 3
BLOK 14	OEF. 8
BLOK 15	OEF. 7
BLOK 16	OEF. 2
BLOK 16	OEF. 5
BLOK 16	OEF. 9
BLOK 17	OEF. 4
BLOK 17	OEF. 6

ZINNEN ONDERSCHIEDEN

BLOK 5	OEF. 1
BLOK 6	OEF. 1

ALFABET

BLOK 10	OEF. 7
BLOK 11	OEF. 7
BLOK 12	OEF. 7
BLOK 13	OEF. 8
BLOK 14	OEF. 5
BLOK 15	OEF. 8
BLOK 16	OEF. 8
BLOK 17	OEF. 8

VOORZETSELS

BLOK 1	OEF. 1
BLOK 2	OEF. 3
BLOK 5	OEF. 3
BLOK 7	OEF. 4
BLOK 9	OEF. 1
BLOK 13	OEF. 4

BIJVOEGLIJK NAAMWOORD

BLOK 13	OEF. 3
BLOK 17	OEF. 3

LETTERGREPEN

BLOK 13	OEF. 6
BLOK 15	OEF. 5

